

Slovník finančních pojmů

Pro rychlé porozumění finančních výrazů v rámci zvýšení finanční gramotnosti. Jedná se o různé termíny z jednotlivých oblastí finančního trhu.

3D SECURE

Protokol definující pravidla pro bezpečné platby na internetu z pohledu všech tří účastníků transakce - držitele, obchodníka a platebního systému. Je podporovaný všemi kartovými asociacemi.

Pojem anglicky: 3D secure

ACQUIRER

Zúčtovací banka, která uzavírá smluvní vztahy s obchodními společnostmi, zpracovává transakce platebními kartami (přímo nebo prostřednictvím třetí strany) a zajišťuje clearing a zúčtování.

Pojem anglicky: Acquirer

AKCEPTACE KARET

Proces realizace transakcí provedených platební kartou (bezhotovnostní platba u obchodníka, výběr hotovosti z bankomatu nebo v bance). Je podmíněna udělením příslušné licence od mezinárodní kartové asociace (MasterCard International, VISA International, Diners Club, American Express, JCB).

Pojem anglicky: Acquiring

AKCIE

Cenný papír, který vyjadřuje účast na akciové společnosti. Opravňuje majitele například spolurozhodovat na valné hromadě o základních otázkách činnosti společnosti. Akcionáři přísluší podíl na zisku společnosti, tzv. dividendy, právo na likvidačním zůstatku, právo na informace. Akciím, se kterými se na burze nejvíce obchoduje, se říká blue chips.

AKCIONÁŘ

Majitel akcií s nimiž jsou spojena práva akcionáře (viz. akcie). Podle svého podílu na celkovém počtu akcií může být minoritní (menšinový) nebo majoritní (většinový). Větší množství držených akcií znamená větší možnost ovlivňovat činnost akciové společnosti.

AKCIOVÉ FONDY

Fondy, které mají minimálně 80% svého majetku investováno na akciovém trhu. Vyznačují se krátkodobým výrazným kolísáním kursu, třeba i desítek procent v několika měsících. Jsou to rizikové fondy vhodné pro nejdelší investiční horizont vzhledem k výhodě dlouhodobě nejvyššího možného zhodnocení.

AKONTACE

Je to částka nutná pro první splátku, bývá zpravidla vyšší než ostatní splátky úvěru.

AKTIVA (STRUKTURA AKTIV)

Typy jednotlivých investic do kterých fondy investují své prostředky – akcie, dluhopisy, pokladniční poukázky, hotovost (bankovní účty a měny), deriváty atd. Struktura aktiv vyjadřuje poměr těchto prostředků v portfoliu fondu.

AKTIVNÍ SPRÁVA PORTFOLIA

Rozhodování o tom, jaké cenné papíry, v jakém objemu a kdy budou nakoupeny či prodány, závisí na rozhodování portfolio manažera, a to v souladu se statutem fondu či plánovanou strukturou portfolia.

ANUITA

Je to konstantní platba po smluvené období. Obvykle se jedná o pravidelnou splátku úvěru. Jedná se o platbu, která je složena ze splátky jistiny a úroku. Její výše je ve zvoleném období neměnná, plynule se mění pouze poměr mezi splátkou (úmorem) a úrokem, kdy zpočátku je vyšší poměr mezi úrokem a splátkou jistiny. Na konci doby splatnosti se poměr snižuje.

APLIKACE

Sada softwarových instrukcí a dat ve formě počítačového programu určeného k provedení konkrétních funkcí. U čipových karet to je konkrétní sada instrukcí a souvisejících dat používaná čipem pro interakci s terminálem k provedení transakce.

Pojem anglicky: Application

APRC

Vyjadřuje celkové náklady, které je klient bance povinen za úvěr za bydlení zaplatit za období jednoho roku (do nákladů jsou zahrnuty jak úroky, tak poplatky a jiné související náklady, které klient musí bance zaplatit navíc, tedy kromě splátky samotné jistiny, která do APRC započítána není). Uvádění APRC upravuje pro banky Kodex o poskytování předsmulvních informací souvisejících s úvěry na bydlení. Výpočet APRC není zcela shodný s výpočtem RPSN u spotřebitelských úvěrů, ale jde vlastně o totéž. Pro klienta je to jeden z nejdůležitějších údajů, který by měl u úvěru na bydlení znát. APRC dává nejlepší obrázek o tom, jaká bude cena úvěru na bydlení pro klienta za jeden rok a klient si tak může nejlépe porovnat nabídky jednotlivých bank.

Další používaná označení: Annual Percentage Rate of Charge, RPSN, roční procentní sazba nákladů

ARN

Viz Referenční číslo zpracovatele / Acquirer reference data.

Pojem anglicky: ARN

ATM

Zkratka pro Automated Teller Machine, viz Bankomat.

Pojem anglicky: ATM

ATM OFF-SITE

Označení pro bankomat, umístěný mimo budovu banky.

Pojem anglicky: ATM Off-site

AUTENTIFIKACE

Viz Autentikační procedura

Pojem anglicky: Authentication

AUTENTIKACE

Viz Autentikační procedura

Pojem anglicky: Authentication

AUTENTIKAČNÍ POŽADAVEK

Požadavek na autentikaci držitele karty zaslaný obchodníkem v protokolu 3-D Secure vydavateli, který je také pro tento protokol certifikován.

Pojem anglicky: Authentication request

AUTENTIKAČNÍ PROCEDURA

Proces ověřující oprávněnost držitele karty k jejímu použití nebo oprávněnost obchodníka k akceptaci karet.

Pojem anglicky: Authentication procedure

AUTENTIKAČNÍ PRVEK

Prvek, podle kterého se ověří oprávněnost držitele karty k jejímu použití nebo oprávněnost obchodníka k poskytování služeb.

Pojem anglicky: Authentication element

AUTENTIZACE

Viz Autentikační procedura

Pojem anglicky: Authentication

AUTORIZACE

Proces, při kterém je vyžádán souhlas vydavatele karty s platbou nebo výplatou hotovosti prostřednictvím platební karty. Souhlas je vyjádřen poskytnutím autorizačního kódu. Pozn. Obecně o schválení nebo zamítnutí transakce rozhoduje vydavatel nebo třetí strana, jednající jménem vydavatele. U čipových transakcí může schválení vydat čip v rámci limitů stanovených vydavatelem.

Pojem anglicky: Authorisation

AUTORIZAČNÍ AVÍZO

Zpráva poslaná platebním systémem vydavateli oznamující autorizaci provedenou platebním systémem namísto vydavatele.

Pojem anglicky: Authorisation advice

AUTORIZAČNÍ CENTRUM

Poskytuje autorizační služby jednomu nebo více členům kartové asociace.

Pojem anglicky: Authorisation centre

AUTORIZAČNÍ KÓD

Autorizační kód je alfanumerický kód, vyjadřující souhlas vydavatele karty s provedením transakce.

Pozn. Kód generuje vydavatel, pokud byla schválena žádost o autorizaci. Autorizační kód slouží jako důkaz o poskytnutí souhlasu vydavatele s uskutečněním transakce.

U čipových karet kód nebo kryptogram může generovat čip a je uvedený v autorizační odpovědi, pokud je čipem transakce schválena.

Pojem anglicky: Authorisation code

AUTORIZAČNÍ ODPOVĚĎ

Zpráva poslaná vydavatelem zúčtovací bance, která obsahuje odpovědní kód informující zpracovatelskou banku, jak při transakci dále postupovat.

Pojem anglicky: Authorisation response

AUTORIZAČNÍ POŽADAVEK

Požadavek obchodníka nebo zpracovatelské banky na autorizaci.

Pojem anglicky: Authorization Request

AUTORIZAČNÍ SLUŽBA OFF-LINE

Proces vyhodnocení a schválení provedení transakce na terminálu v prodejním místě, a to bez kontaktování vydavatele.

Pojem anglicky: ff-line authorisation service

AVÍZO

Zpráva, která oznamuje provedenou akci zúčastěné straně.

Pojem anglicky: Advice

AVS

Address Verification System - zkratka pro automatický systém umožňující obchodníkům, kteří akceptují transakce bez přítomnosti karty (CNP) vzdálenými kanály, např. telefonem, písemnou objednávkou nebo internetem, ověřit zúčtovací adresu držitele karty (Systém je využíván převážně v USA).

Pojem anglicky: AVS

BALANCOVANÉ FONDY

Patří do kategorie fondů smíšených, ale jejich struktura aktiv by měla být více stabilní tj. měla by udržovat v určitém poměru především investice v akciích a dluhopisech (např. balancovaný fond konzervativní – více dluhopisů a hotovosti, méně akcií).

BANKNET

Komunikační síť kartové asociace MasterCard, která se používá ke směrování (routing) všech interregionálních transakcí MasterCard založených na podpisu.

Pojem anglicky: BankNet

BANKOMAT

Samoobslužné zařízení umožňující výběr hotovosti prostřednictvím platební karty, případně přístup k dalším bankovním službám. Ve zkratce též ATM.

Pojem anglicky: Cash dispenser

BANKOMAT

(Často **ATM** z anglického Automatic Teller Machine) Automat, z něhož si pomocí platební karty vybíráme hotovost (peníze) v bankovkách. Může sloužit i k provedení některých dalších služeb, např. nabití kreditu v mobilním telefonu nebo podání platebního příkazu. Další používaná označení: ATM; Automatic Teller Machine

BANKOVNÍ PŘEVOD

Převod peněz z jednoho účtu na druhý, který banka provede na základě platebního příkazu klienta. Je to prostředek platebního styku, který patří mezi bezhotovostní operace. V ČR se běžně používá především příkaz k úhradě nebo příkaz k inkasu.

Další používaná označení: Bank Transfer

BANKOVNÍ SPOJENÍ

Jednoznačné určení účtu klienta. Pro platby prováděné v rámci ČR v českých korunách je tvořeno číslem účtu klienta a identifikačním kódem banky stanoveným Českou národní bankou.

Další používaná označení: Bank Connection

BANKOVNÍ ÚČET

Účet vedený u banky. Bankovní účty se dělí na jednotlivé typy, např. běžné účty, vkladové, úvěrové atp.

Další používaná označení: Bank Account

BENCHMARK

Srovnávací základna či kritérium při vyhodnocování výkonnosti investičního nebo vkladového instrumentu. Například lze srovnávat výkonnost vlastního akciového portfolia se kterým obchodujeme na BCPP s vývojem oficiálního burzovního indexu PX 50. Tento index je potom benchmarkem - referenční úrovní pro vyhodnocování výkonu investičních záměrů, které jsou prováděny v rámci našeho akciového portfolia.

BEZHOTOVOSTNÍ OPERACE

Operace uskutečňovaná bez použití fyzických peněz (hotovosti) prostřednictvím bankovních převodů a dalších účetních operací.

Další používaná označení: Wire Transfer; Noncash Transfer; Cashless Transfer

BEZPEČNOSTNÍ PRVKY

Bezpečnostní prvky chránící platební kartu před paděláním; např. hologram, speciální ultrafialový tisk, atd.

Pojem anglicky: Security features

BĚŽNÝ ÚČET

Bankovní účet, na který si klient může peníze kdykoli vložit, anebo je z něj kdykoli vybrat. Vklady a výběry může klient uskutečňovat různými způsoby v hotovosti i pomocí bezhotovostních převodů v závislosti na nabídce banky. Pro jednotlivce, manžele nebo rodinu slouží zpravidla k tomu, aby na něj byla převáděna mzda, sociální dávky nebo jiný příjem a naopak z něj odcházely pravidelné platby spojené s chodem domácnosti a nákupem věcí a služeb.

Další používaná označení: Current Account

BIC

Bankovní identifikační kód, který jednoznačně identifikuje banku pro účely mezinárodního platebního styku. BIC kódy stanovuje mezinárodní společnost SWIFT.

Další používaná označení: Bank Identifier Code

BIN

Bank Identification Number – bankovní identifikační číslo, což je jedinečná série čísel přidělená platebním kartovým systémem hlavním členům asociace. BIN identifikuje typ kartového produktu a současně instituci, která kartu vydala.

Pojem anglicky: BIN

BIOMETRIKA

Biometrika označuje biometrické metody identifikace, které využívají měření unikátních lidských charakteristik k ověření identity jedince, např. otisku prstu, skenování oka či dynamiky podpisu.

Pojem anglicky: Biometric

BLOKACE KARTY

Zablokování platební karty na žádost klienta, např. při ztrátě nebo krádeži platební karty. Další používaná označení: Stoplistace karty; Stoplisting

BOD ZLOMU

Hodnota kurzu, při které investor nerealizuje ani zisk ani ztrátu.

BOND (DLUHOPIS)

Dlouhodobé pevně úročené cenné papíry.

BONITA

Charakterizuje schopnost dlužníka dostát svým finančním závazkům (klientova schopnost splácet úvěr).

BONITA

Ohodnocení tzv. úvěruschopnosti klienta. Při hodnocení toho, jak dobře bude klient schopen splácet svůj budoucí dluh vůči věřiteli, analyzuje věřitel osobní údaje jako např. věk, pohlaví, vzdělání, profesi, rodinný stav a další údaje, které si od žadatele o úvěr vyžádá např. trvalé příjmy a pravidelné výdaje, jak žadatele o úvěr, tak celé domácnosti. Zpravidla je prověřena i žadatelovu úvěrová historie a platební morálka, mimo jiné např. i v dostupných registrech.

Další používaná označení: Úvěrová schopnost; Úvěruschopnost; Creditworthiness

BROKER

Obchodník s akcemi nebo makléř, který je oprávněn přijímat a provádět pokyny zákazníků (viz burzovní příkaz).

BURZA

Obvykle instituce, jejímž úkolem je uspokojovat nabídku a poptávku při prodeji cenných papírů a na tomto základě určovat rovnovážnou cenu cenných papírů (kurs) a garantovat (zabezpečovat) vypořádání obchodů.

BURZOVNÍ INDEX

Indikátor popisující vývoj trhu (akciového, dluhopisového). Každý cenný papír má v příslušném indexu váhu, která odpovídá podílu tržní hodnoty tohoto cenného papíru na všech cenných papírech v daném indexu. Index slouží k jednoduššímu porovnávání konkrétní investice s vývojem daného trhu.

BURZOVNÍ PŘÍKAZ

Udělením burzovního příkazu dává zákazník pokyn nakoupit nebo prodat cenné papíry na svůj účet. Tyto pokyny obsahují přesné údaje o daném cenném papíru: počet kusů, příp. nominální hodnotu, dobu platnosti příkazu a údaj o ceně. Pokud je zadán nákupní kurz nižší než tržní, nemůže být příkaz proveden. U prodejního příkazu nesmí být zadán kurz vyšší než burzovní. Proto bývá většinou stanovován cenový limit pro provedení daného příkazu.

CAM

Metoda autentikace karty / Card Authentication Method. Proces, kterým je platební karta ověřena jako právoplatná, nikoli padělaná.

Pozn. U karty s magnetickým proužkem zahrnuje např. kontrolu hologramu, který může být zkontrolován obchodníkem, resp. zašifrovaných dat na magnetickém proužku, která může zkontrolovat vydavatel karty. V anglické zkratce CAM.

Pojem anglicky: CAM

CAT

Viz Terminál aktivovaný držitelem / Cardholder Activated Terminal.

Pojem anglicky: CAT

CCO-BRANDOVANÁ KARTA

Platební karta, vydaná v rámci partnerského programu s jiným subjektem.

Pojem anglicky: Co-branded card

CEMEA

Region Central and Eastern Europe, Middle East, and Africa.

Pojem anglicky: CEMEA

CENNÝ PAPÍR

Ztělesňuje určitá práva svého majitele nejčastěji vůči tomu, kdo cenný papír vydal. (např. právo na výnos, hlasovací právo na valné hromadě apod.). Má význam pro uplatnění a převod těchto práv. Může mít podobu listiny, tzv. listinného cenného papíru nebo elektronického záznamu, tzv. zaknihovaného cenného papíru. Cenným papírem jsou: akcie, zátižní listy, podílové listy, dluhopisy, směnky, šeky, investiční kupóny, kupóny, cestovní šeky, náložné listy včetně konosamentů a skladištní listy. Zákon dále uvádí, že cennými papíry jsou i jiné listiny, které jsou za cenné papíry prohlášené zvláštními zákony. Rozlišují se tři formy cenných papírů: na doručitele (na majitele), na jméno a na řad.

CENNÝ PAPÍR NA JMÉNO

Cenný papír znějící na jméno určité právnické či fyzické osoby. Emitent cenných papírů vede seznam majitelů, aby společnost znala okruh svých akcionářů (podílníků).

CENNÝ PAPÍR NA MAJITELE

Cenný papír neznějící na určité jméno, nýbrž na současného majitele. U těchto cenných papírů je změna majitele možná již pouhým předáním cenného papíru (převodem v CDCP).

CENTRALIZOVANÉ PŘIJÍMÁNÍ KARET

Služba, umožňující držiteli licence od kartové asociace, aby zajišťoval přijímání karet od mezinárodní obchodní společnosti působících v různých zemích (například mezinárodní letecké společnosti nebo půjčovny automobilů).

Pojem anglicky: Central acquisition

CERTIFIKACE

MProces používaný v kryptografii veřejného klíče, při kterém majitel veřejného klíče předkládá tento klíč pověřené instituci, aby jej tato instituce digitálně podepsala. Výsledek majitel obdrží ve formě certifikátu veřejného klíče. Proces používaný kartovou asociací k testování a certifikaci systémů členů asociace před uvedením do živého provozu.

Pojem anglicky: Certification

CERTIFIKAČNÍ AUTORITA

Centrální autorita v kryptografickém systému veřejného klíče, která je pověřena, aby digitálně podepisovala veřejné klíče náležející jednotlivým účastníkům onoho systému, a která posílá výsledky ve formě certifikátů veřejného klíče.

Pojem anglicky: Certification authority

CERTIFIKÁT

Viz Certifikát veřejného klíče / Public key certificate.

Pojem anglicky: Certificate

CERTIFIKÁT VEŘEJNÉHO KLÍČE

Bezpečnostní token používaný v kryptografii veřejného klíče, který má formu veřejného klíče digitálně podepsaného pověřenou autoritou. Příjemce takového certifikátu je schopen odvodit hodnotu veřejného klíče, jakou představuje, a verifikovat autenticitu a oprávněného vlastníka tohoto veřejného klíče.

Pojem anglicky: Public key certificate

CESE POHLEDÁVEK

Je to převod pohledávky na jinou osobu. Používá se například při poskytování úvěru.

CESTOVNÍ ŠEK

Zvláštní druh šeku, který je nejčastěji vystaven na některou z hlavních měn (např. EUR, USD apod.) a který lze nakoupit především v bankách, případně v některých cestovních agenturách. Je určen pro cesty do zahraničí, protože je možné jej prodat ve většině bank v zahraničí, někdy je možné jím platit i v obchodech nebo za služby (např. hotely). Při nákupu, respektive prodeji cestovního šeku si může příslušná instituce účtovat poplatek. Jsou-li dodržena základní pravidla (proti-podpis v přítomnosti pracovníka banky, respektive obchodu + předložení pasu) jsou cestovní šeky považovány za bezpečnější variantu převážení větších obnosů cizí měny, než je hotovost.

Další používaná označení: Traveller's Cheque

CIRRUS

Mezinárodní program sdílení bankomatů vlastněných MasterCard International a provozovaných společností Cirrus System Incorporated (dceřiná společnost ve stoprocentním vlastnictví). Programu Cirrus se mohou zúčastnit jak karty MasterCard, tak i

výlučné debetní a kreditní karty bank, což držitelům karet umožňuje přístup do sítě mezinárodně sdílených bankomatů, známé jako Síť bankomatů Cirrus (Cirrus ATM Network).

Pojem anglicky: Cirrus

CLEARING

Systém, pomocí kterého vstupuje burza jako kontaktní partner do vztahu mezi kupujícího a prodávajícího a zajišťuje vypořádání uzavřených obchodů.

CLEARING

Proces výměny údajů o finanční transakci mezi acquirerem a vydavatelem k umožnění zaúčtování transakce na účet držitele karty a rekonsiliace pozice člena asociace k vypořádání.

Pojem anglicky: Clearing

CLEARINGOVÁ DATA

Údaje, týkající se realizované transakce; případně se použijí jako podklad k reklamaci prostředků od člena asociace, který byl při transakci protistranou.

Pojem anglicky: Clearing data

CLEARINGOVÉ CENTRUM

Instituce, kterou používají vydavatelé a zúčtovací banky v dané zemi jako své centrum pro zpracování a nepeněžní vypořádání finančních transakcí.

Pojem anglicky: Clearing centre

CLIP

Viz Elektronická peněženka.

Pojem anglicky: CLIP

COMPLIANCE

Proces, při kterém kartová asociace rozhodne spor mezi členy asociace, plynoucí z porušení pravidel asociace. Jde o konečnou instanci reklamačního řízení, kdy navrhuje člen může osvědčit, že došlo nebo může dojít k finanční újmě na konkrétním účtu čísla karty a v rámci reklamačního řízení nebyl dostupný žádný kód důvodu pro chargeback a pokus vyřešit záležitost "v dobré víře" nebyl úspěšný.

Pojem anglicky: Compliance

CR

Zkratka uváděná na výpisech z účtu označující položku, která byla naúčtována ve prospěch účtu klienta, tj. zvyšuje zůstatek účtu (např. příchozí platba).

Další používaná označení: Kredit; Credit

CSC

Card Security Code / Bezpečnostní kód karty. Viz Kontrolní kód.

Pojem anglicky: CSC

CV

ÚCard Validation. Viz Kontrolní kód.

Pojem anglicky: CV

CV1

Část kontrolního kódu uložená na magnetickém proužku karty. Viz Kontrolní kód.

Pojem anglicky: CV1

CV2

Část kontrolního kódu vytištěná na podpisovém proužku karty. Viz Kontrolní kód.

Pojem anglicky: CV2

CVC

Card Validation Code / Kód ověření karty. Název pro kontrolní kód používaný asociací MasterCard. Viz Kontrolní kód.

Pojem anglicky: CVC

CVM

Viz Metoda ověření držitele karty / Cardholder Verification Method.

Pojem anglicky: CVM

CVV

Card Validation Value / Hodnota ověření karty. Název pro kontrolní kód používaný asociací VISA. Viz Kontrolní kód.

Pojem anglicky: CVV

ČERPÁNÍ HYPOTEČNÍHO ÚVĚRU MŮŽE BÝT

- **Čerpání jednorázové** - Využívá se při koupi nemovitosti či refinancování (viz finanční slovník) jiného úvěru. Finanční instituce čerpané prostředky hypotéky zašle přímo prodávajícímu nemovitosti na účet určený v kupní smlouvě, při refinancování pak na účet věřitele.
- **Čerpání postupné** - Využívá se v případě výstavby, rekonstrukcí, nebo pokud je platba za koupi nemovitosti rozložena do více splátek. Klient tak může provádět platby podle potřeby, každé další čerpání je mu umožněno až poté, co doloží účel použití již vyčerpaných prostředků.
- **Čisté měsíční náklady na hypoteční úvěr** - To jsou náklady, které berou v úvahu mimo splátek úvěru také veškeré související náklady (poplatek za vedení účtu, výpisy, povinné pojištění atd.) a výnosy (odpočet úroků z daňového základu).

ČIPOVÁ KARTA

Platební karta, která je vybavena čipem s programovatelným mikroprocesorem a pamětí. Čipová technologie nabízí zvýšení bezpečnosti a rozšíření funkcí karty (např. věrnostní programy, elektronická peněženka). Viz ICC.

Pojem anglicky: Chip card, smart card, ICC, karta IC

ČIPOVÁ TRANSAKCE

Typ transakce, která vzniká použitím čipové karty v čipovém terminálu a čipová data jsou načtena přímo z karty.

Pojem anglicky: Chip transaction

ČIPOVÝ TERMINÁL

Typ terminálu, certifikovaný podle specifikace EMV, který je schopen realizovat čipové transakce i transakce z magnetického proužku.

Pojem anglicky: Chip terminal

ČÍSLO KARTY

Číslo, které je vyraženo (embosováno) a/nebo zašifrováno na platební kartě a které identifikuje vydavatele a konkrétní účet držitele karty. Pozn. Číslo karty se skládá z hlavního identifikátoru odvětví, identifikátoru vydavatele, identifikátoru konkrétního účtu a kontrolní číslice. Též označováno jako PAN, viz PAN.

Pojem anglicky: Card number

ČÍTAČ POKUSŮ O PIN

Bezpečnostní mechanismus, používaný k omezení počtu pokusů o zadání PIN, které smí držitel karty provést (obvykle omezeno na tři pokusy). ,

Pozn. Čítač slouží k zaznamenání počtu nesprávných zadání PIN pro transakci; hodnota čítače pokusů o PIN je počet zbývajících povolených pokusů o PIN. Tento čítač slouží k tomu, aby PIN nemohl "uhádnout" podvodník, který by opakovaně zadal mnoho různých kombinací PIN.

Pojem anglicky: PIN try counter

ČLEN

Finanční instituce, které byl schválením představenstva kartové asociace udělen statut člena asociace. Člen, který je hlavním majitelem licence (Principal licensee), se přímo účastní kartových aktivit platebního kartového programu; člen, který je přidruženým majitelem licence (Affiliate licensee), se účastní nepřímou (tj. za podpory hlavního majitele licence).

Pojem anglicky: Member

ČLENSKÁ A LICENČNÍ SMLOUVA

Smlouva mezi kartovou asociací a členem, která poskytuje statut člena a umožňuje členovi získat licenci na jednu nebo několik značek asociace.

Pojem anglicky: Membership and licence agreement

DAŇOVÝ EFEKT HYPOTEČNÍHO ÚVĚRU

Od základu daně z příjmu lze odečíst úroky z hypotečního úvěru. Skutečnou výši daňového efektu nelze vyčíslit, závisí na konkrétní výši příjmu, tedy na daňové sazbě.

DATA STOPY

Informace zašifrované do stopy 1, 2 nebo 3 magnetického proužku karty. Tato data sbírá (tj. čte) terminál při zahájení transakce spojené se čtením karty a jsou použita při následujících zprávách o autorizaci a clearingů transakce.

Pojem anglicky: Track data

DATABASE HACKING

Neoprávněné vniknutí do databáze spravované třetí stranou.

Pojem anglicky: Database hacking

DATOVÝ PRVEK

Specifické množství dat obvykle obsažených ve zprávách o autorizaci a clearing, které má definovanou délku, formát, strukturu a povolený obsah a je identifikováno konkrétním číslem. Hlavní datové prvky používané k sestavení zpráv vyměňovaných mezi zúčtovací bankou a vydavatelem ISO 8587 (1987 a 1993) a dokumentace asociace na ně odkazuje číslem datového prvku. Používání strukturovaných datových prvků umožňuje automatické zpracování zpráv jak komunikační sítí, tak příjemcem dat.

Pojem anglicky: Data element

DATUM KONVERZE

Datum účinnosti, kdy je částka (například částka transakce) konvertována z jedné měny do druhé s použitím relevantního měnového kurzu platného v onen den.

Pojem anglicky: Conversion date

DATUM PŘEDLOŽENÍ

Datum, kdy zúčtovací banka obdrží od obchodníka transakční doklad.

Pojem anglicky: Deposit date

DATUM PŘEVODU RUBOISEM

Jedná se datum, kdy byla transakce (tj. údaje o transakci) poprvé vložena do výměnného systému (Interchange) a odeslána.

Pojem anglicky: Endorsement date

DATUM TRANSAKCE

Datum, kdy se realizuje transakce (tj. skutečné datum, kdy držitel karty kupuje zboží nebo služby nebo získává hotovost).

Pojem anglicky: Transaction date

DATUM VALUTY

Datum, kdy se finanční prostředky převedené na účet držitele karty stanou pro něj reálně dostupnými.

Pojem anglicky: Value date

DATUM VYPOŘÁDÁNÍ

Datum, kdy jsou převedeny finanční prostředky k vypořádání mezi zúčtovací bankou a vydavatelem.

Pojem anglicky: Settlement date

DEBETNÍ KARTA

Platební karta spojená se zůstatkem na běžném účtu. Klient může pomocí karty platit pouze do výše disponibilního zůstatku na tomto účtu.

Další používaná označení: Debit Card

DEBETNÍ KARTA

Debetní karta je platební karta umožňující čerpat vlastní prostředky uložené na běžném nebo obdobném účtu (výjimečně s povoleným debetem).

Pojem anglicky: Debit card

DEBETNÍ ZŮSTATEK

Záporný (mínusový) zůstatek na účtu klienta. Částku, která je uvedena na výpise z účtu jako zůstatek, klient bance dluží (ať už vlivem poskytnutého úvěru, povoleného přečerpaní, nedovoleného debetu, či z jiného důvodu).

Další používaná označení: Debit Balance

DEPOZITÁŘ

Banka, která vede pro správce fondu účet a průběžně kontroluje, zda správce fondu provádí operace s majetkem fondu v souladu se zákony a statutem fondu.

DEPOZITNÍ SMĚNKA

Cenný papír, s nímž je spojeno právo vlastníka tohoto cenného papíru požadovat zaplacení částky, která je na něm uvedena, k datu na něm uvedenému od banky, která jej vystavila. Jde ve skutečnosti o vlastní směnku banky, kterou se banka zavazuje vyplatit klientovi k určitému datu určitou částku.

DERIVÁT

Je termínovaná smlouva o budoucím nákupu nebo prodeji daného aktiva (akcie, drahé kovy apod.) za předem sjednaných podmínek. Základním rysem termínovaných obchodů je časový nesoulad mezi uzavřením obchodu a jeho plněním, to znamená, že v době

uzavření obchodu jsou sjednány veškeré podmínky obchodu a v době splatnosti dochází k dodání aktiv a jejich zaplacení. Deriváty se používají zejména k zajištění proti možným rizikům, především proti pohybu kurzu. Mezi deriváty patří futures, opce, swapy, forwardy.

DES

Viz Data Encryption Standard / Standard šifrování dat.

Pojem anglicky: DES

DISKONT

Rozdíl mezi hodnotou vlastního kapitálu fondu připadající na jeden cenný papír a kurzem cenného papíru na veřejných trzích.

DISKRÉTNÍ ZÓNA

Představuje vzdálenost asi 1-1,5 m od předcházejícího klienta u bankomatu, pokladny, atp. Slouží k zachování důvěrnosti sdělovaných nebo typovaných údajů.

Pojem anglicky: Discrete zone

DISPONIBILNÍ ZŮSTATEK

Peníze, které má klient v daném okamžiku k dispozici. Zpravidla jde o kladný zůstatek na účtu, který může být navýšen o výši povoleného debetu či kontokorentu nebo snížen o blokace na účtu (např. z důvodu exekuce).

Další používaná označení: Available Balance

DIVERZIFIKACE

Rozložení investic v portfoliu za účelem rozložení rizika mezi více cenných papírů.

DIVIDENDA

Podíl na zisku společnosti plynoucí ve prospěch majitele akcií nebo podílových listů.

DLUH

Je to předmět vztahu mezi věřitelem a dlužníkem, který zahrnuje nárok věřitele a povinnost dlužníka, aby dluh vyrovnal. Z hlediska věřitele se tento vztah označuje jako pohledávka: to znamená, že pohledávka je právo věřitele požadovat od dlužníka vyrovnání dluhu, tedy takzvané plnění. Dluh se obvykle prokazuje písemným potvrzením (směnkou, dluhopisem) dlužníka věřiteli a bývá doprovázen splátkovým kalendářem, který stanoví,

jak se bude splácet. Dluh je dnes obvykle peněžní a vzniká půjčkou (úvěrem), nákupem s odloženou platbou, opožděním platby a podobně. Dlužník tak získává prostředky nebo komodity, které splatí až později, většinou však za půjčené prostředky platí navíc úrok.

DLUHOPIS

Cenný papír reprezentující závazek emitenta splatit určitou peněžitou částku a určitý úrok v době splatnosti. S dluhopisem nejsou spojena práva akcionáře.

DLUHOPIS NA JMÉNO

Pevně úročený cenný papír, u něhož může splacení pohledávky vyžadovat pouze věřitel uvedený na cenném papíru.

DLUHOPIS NA MAJITELE

Nejčastější forma cenného papíru. Držba dluhopisu na majitele opravňuje vlastníka k vymáhání práv od dlužníka. Tento druh dluhopisů je velmi oblíben díky jednoduchému převodu vlastnických práv. Samotný převod se děje dohodou a předáním cenného papíru. Statut dluhopisů na majitele lze podle potřeby také změnit na dluhopisy na jméno a naopak.

DLUHOPISOVÉ FONDY

Investují minimálně 80 % aktiv do dluhopisů nebo obdobných cenných papírů představujících právo na splacení dlužné částky, instrumentů nesoucích riziko dluhových cenných papírů a nástrojů peněžního trhu. Dluhopisové fondy nesmějí investovat do akcií a nástrojů nesoucích riziko akcií. Dlouhodobé zhodnocení bývá obvykle vyšší než u fondů peněžního trhu, ale nižší než u akciových fondů. Jsou vhodné pro střednědobý investiční horizont.

DLUŽNÍK

Ten, kdo je povinen věřiteli splatit poskytnutou finanční částku včetně úroků.

DOBA ODPOVĚDI

Doba, kterou trvá odpověď na zprávu.
Pojem anglicky: Response time

DOBA SPLATNOSTI

Předem dohodnutá doba, ve které dojde ke splacení závazku, například úvěru.

DOKLAD O TRANSAKCI

Papírový doklad, vydaný terminálem v místě transakce.

Pojem anglicky: Transaction Record

DOKUMENT

Označuje prodejní, kreditní nebo výplatní doklad, respektive výpis z účtu nebo výpis kartových transakcí, který obsahuje celé nebo část čísla karty nebo osobní údaje.

Pojem anglicky: Document

DOMÁCÍ TRANSAKCE

Transakce, kde vydavatel karty sídlí ve státě, kde byla transakce realizována.

Pojem anglicky: Domestic transaction

DOW JONES INDEX

Nejznámější a nejpopulárnější akciový index světa, jehož plný název zní Dow Jones Industrials Average (DJIA). Již od roku 1882 je denně vypočítáván na burze v New Yorku.

DR

Zkratka uváděná na výpisech z účtu označující položku, která je naúčtována na vrub účtu klienta, tj. snižuje zůstatek účtu (např. platba z účtu).

Další používaná označení: Debet; DT; Debit

DRUHÁ PREZENTACE

Finanční transakce iniciovaná zúčtovací bankou k částečnému nebo úplnému zpětnému získání finančních prostředků, které vydavatel přeúčtoval zpět zúčtující bance v předchozím kroku chargebacku (zpětného zúčtování). Používá se k účinnému anulování předchozího chargebacku.

Pojem anglicky: Second presentment

DRŽITEL KARTY

Fyzická osoba, které byla na žádost a se souhlasem majitele účtu vydána platební karta k používání. Podepsáním smlouvy se držitel karty zavazuje dodržovat obchodní podmínky vydavatele karty. Držitel karty je identifikován číslem karty (kartového účtu).

Pojem anglicky: Cardholder

DURACE

Průměrná doba, za kterou získáme z dluhopisu zpět to, co jsme investovali do jeho nákupu. Určuje senzitivitu dluhopisu na změnu úrokových sazeb.

DŮVĚRNÝ ÚDAJ

Údaj uvedený ve smlouvě o vydání platební karty sloužící k ověření držitele karty při její aktivaci, případně pro další komunikaci s bankou.

Pojem anglicky: Confidential Data

EDIT PACKAGE

Software, poskytovaný asociací VISA zpracovatelům VISA transakcí k ověření dat zasílaných do systému zpracování (BASE II), ke zpracování dat do VISA a dat přijatých zpracovatelem od VISA.

Pojem anglicky: Edit Package

EFT POS

Electronic Funds Transfer at Point of Sale / Elektronický přenos dat v místě prodeje. Výraz pro elektronický platební terminál umožňující přečíst data z karty a odeslat data o transakci zpracovateli.

Pojem anglicky: EFT POS

ELEKTRONICKÁ PENĚŽENKA

Elektronická peněženka je elektronický platební prostředek (ve smyslu zákona 124/2002 Sb.), který obsahuje elektronickou hodnotu směňovanou za zboží a služby. Umožňuje mít na kartě uloženou peněžní hodnotu, která se při každém nákupu snižuje, aniž by bylo třeba další autorizace. Po vyčerpání elektronické hodnoty se může opětovně předplatit nebo znehodit.

Pojem anglicky: Electronic purse

ELEKTRONICKÉ OBCHODOVÁNÍ

Druh obchodní transakce, při níž jsou transakce prováděny prostřednictvím internetu, kdy nakupující a obchodník nejsou na stejném fyzickém místě, a která zahrnuje platbu prostředky elektronického obchodování. Provádí se prostřednictvím internetu přijímáním on-line transakcí (v prostředí bez přítomnosti karty), často iniciovaných držitelem karty ze zákaznickova osobního počítače. Také označováno jako e-obchodování, e-commerce. Pojem anglicky: Electronic commerce

ELEKTRONICKÝ IMPRINT

Přečtení a vytištění nebo zachycení údajů o kartě terminálem čtoucím magnetický proužek nebo zařízením čtoucí čip. Pojem anglicky: Electronic Imprint

ELEKTRONICKÝ PLATEBNÍ PROSTŘEDEK

Elektronickým platebním prostředkem je (ve smyslu zákona 124/2002 Sb.

a) prostředek vzdáleného přístupu k peněžní hodnotě, při jehož užívání se zpravidla vyžaduje identifikace držitele osobním identifikačním číslem přiděleným vydavatelem nebo identifikace jiným způsobem (představovaný platební kartou, mobilem s bankovním čipem atd.)

b) elektronický peněžní prostředek (např. elektronická peněženka).

Pojem anglicky: Electronic Payment Means

ELEKTRONICKÝ TRANSAKČNÍ DOKLAD

Transakční doklad vytvořený elektronicky v prostředí s přítomností karty, kdy terminál generuje požadované údaje tištěné na transakčním dokladu.

Pojem anglicky: Electronic Transaction Receipt

EMBOSOVANÁ PLATEBNÍ KARTA

Platební karta, která je kromě elektromagnetického proužku (případně čipu) sloužícího k výběru v bankomatech a k placení u obchodníků pomocí elektronického terminálu, vybavena tzv. embossingem, tedy reliéfním písmem, jež umožňuje platbu u obchodníků pomocí mechanické čtečky (tzv. imprinter neboli žehlička). Lze s ní tedy platit v obchodech, které nejsou vybaveny elektronickým terminálem pro platby pomocí platebních karet či v případech, kdy z nějakého důvodu selže elektronická komunikace prostřednictvím takového terminálu.

Další používaná označení: Embossed Payment Card

EMBOSOVÁNÍ

Proces vyznačení identifikační údajů na kartě ve formě prolisovaných nebo vyrytých znaků.

Pojem anglicky: Emboss

EMISE

Soubor cenných papírů stejného druhu vydaných jednou společností. Nejčastěji tento pojem zahrnuje i umístění na trhu a uvedení na burzu. Převzetí a prodej probíhá zpravidla prostřednictvím bank, které se za tímto účelem sdružují do konsorcií.

EMV

Technické specifikace vyvinuté pod gescí společnosti EMVCo (Europay International, Mastercard International a VISA International) k zavedení standardů pro zpracování debetních a kreditních transakcí a k zajištění globální interoperability používání čipové technologie v platebním styku.

Pojem anglicky: EMV

EMVCO

Odvětvová zkratka pro konsorcium tří společností (Europay, MasterCard a Visa), které mají ve společné gesci globální standardy pro elektronické finanční transakce. Také se používá pro technické specifikace vydané tímto konsorciem, schválené všemi třemi společnostmi a určené k zajištění globální interoperability čipových karet, čipových terminálů, finančních zpráv a souvisejících služeb.

Pojem anglicky: EMVCo

EUROCHEQUE

Standardizovaná forma bankovního šeku, který se může používat v různých evropských zemích jako prostředek platby za zboží a služby nebo může být inkasován v bance.

Pojem anglicky: Eurocheque

EUROPAY

Evropská kartová asociace, společnost Europay International S.A., v roce 2002 splynula se společností MasterCard International.

Pojem anglicky: Europay

EXCEPTION FILE

VISA: Soubor ve formátu VISANet obsahující čísla karet, ke kterým vydavatel předurčil autorizační odpověď, a ke kterým má autorizující účastník sítě on-line přístup.

Pojem anglicky: Exception File

EXEKUCE

Nedobrovolné, vynucené splacení závazků věřitele (banky, finanční instituce) na majetku dlužníka (prodej zastavené nemovitosti, obstavení platu či účtu apod.). Jde o krajní možnost, jak řešit nesplácený úvěr, pokud klient odmítá splácet závazky ze smlouvy a nehodlá s bankou hledat řešení.

FIKTIVNÍ ČÍSLO KARTY

Číslo platební karty (resp. číslo kartového účtu), které nikdy neexistovalo.

Pojem anglicky: Fictious Account number

FINANČNÍ TRHY

Souhrnný pojem představující všechny trhy, na kterých jsou obchodovány peněžní prostředky a cenné papíry. Jde především o trh peněžní, kapitálový a devizový.

FIREMNÍ KARTA

Platební karta vydaná malému podniku pro jeho zaměstnance k placení podnikových výdajů (obvykle až pro 10 zaměstnanců společnosti s uvedením jména oprávněné osoby na kartě). Podle dohody se účtování provádí na vrub účtu společnosti nebo soukromého účtu zaměstnance. Viz též Corporate card.

Pojem anglicky: Business card

FIXACE ÚROKOVÉ SAZBY

Používá se u dlouhodobých úvěrů - zejména u hypoték. Doba, po kterou se úroková sazba a tím i splátka u úvěru nebude měnit. Kratší fixace zpravidla umožňuje nižší úrokovou sazbu a tím snížení nároků na měsíční rodinný rozpočet. Kromě toho je možné splatit část úvěru nebo celý úvěr na konci období fixace úrokové sazby, a to bez jakýchkoli poplatků (např. prodejem předchozí nemovitosti, z mimořádného příjmu, z uspořené prostředků rodiny apod.). Delší fixace úrokové sazby sice znamená o něco vyšší úrok, respektive měsíční splátku, ale je přirozenou ochranou příjemce úvěru před nepředvídanými pohyby

úrokových sazeb, a to přiměřeně k době fixace. Delší fixace má výhodu v tom, že můžete dlouhodobě dobře a přesně plánovat své rodinné výdaje.

FIXAČNÍ OBDOBÍ

Období, během kterého, je použita úroková sazba fixována, tedy stanovena pevně. Často se používá zejména u hypotečních úvěrů, kdy je pro určité období sazba stanovena pevně s tím, že po jeho uplynutí dochází zpravidla k její změně.

Další používaná označení: Fixace; Fixed Period

FIXNÍ ÚROKOVÁ SAZBA

Úroková sazba, která je stanovena pevně na celou dobu splatnosti úvěru či jiného produktu, nebo na dohodnuté fixační období (např. 12,5% p.a.).

Další používaná označení: Pevná úroková sazba; Fixed Interest Rate

FLOOR LIMIT

Částka, dohodnutá mezi obchodníkem a zúčtovací bankou, omezující výši jedné transakce pro kterou není nezbytné provádět autorizaci. Pro vyšší částku obchodník musí autorizaci provést.

Pojem anglicky: Floor limit

FONDY FONDŮ

Fondy, které neinvestují přímo do akcií nebo dluhopisů, ale vytvářejí portfolio složené ze specializovaných fondů. Investice do podílových listů jiných fondů znamená pro podílníky lepší rozložení rizika spojeného s investováním.

FONDY PENĚŽNÍHO TRHU

Fondy, které investují zejména do krátkodobých, vysoce bezpečných dluhopisů tak, aby jejich průměrná doba splatnosti byla kratší než jeden rok. Pro své investování mohou rovněž využít termínovaných vkladů u bank. Kolísání kursu je prakticky nulové, za vysokou míru bezpečí však investor platí relativně nízkým dlouhodobým výnosem. Proto se hodí pro krátkodobé peníze.

GARANČNÍ FOND OBCHODNÍKŮ S CENNÝMI PAPÍRY

Je právnickou osobou a byl zřízen s cílem poskytnout ochranu investorů v situaci, kdy obchodník s cennými papíry není schopen plnit své závazky vůči zákazníkům spočívající

ve vydání hodnot, které od zákazníků převzal za účelem poskytnutí investiční služby (zákaznický majetek), a nejsou vyhlídky, že bude schopen tak učinit.

GARANČNÍ SYSTÉM FINANČNÍHO TRHU

Právnícká osoba zastřešující pojištění klientských vkladů v bankách, stavebních spořitelnách a družstevních záložnách se sídlem v České republice (do roku 2015 zajišťoval Fond pojištění vkladů, který je nyní součástí Garančního systému) a správu nově zřízeného Fondu pro řešení krize.

GARANTOVANÝ FOND

Fond, který garantuje určitý minimální výnos nebo návratnost části nebo celé jistiny (obvykle od 90 do 100 %).

GLOBALNÍ KOBRANDOVANÉ PARTNERSTVÍ

Smluvní vztah mezi vydavatelem a globálním kobrandovaným partnerem.

Pojem anglicky: Global Co-branding Partnership

HLASOVÁ AUTORIZACE

Služba, kterou poskytují acquireři obchodníkům, umožňující zatelefonovat do centra hlasové autorizace a získat autorizaci pro manuální transakce přesahující limit prodejny. Používá se také jako alternativní prostředek autorizace, jestliže se terminál nemůže připojit k acquirerovi on-line. V takovém případě obchodník zatelefonuje do centra hlasové autorizace a telefonicky uvede relevantní informace o kartě a transakci. Poté centrum hlasové autorizace pošle žádost o autorizaci on-line vydavateli a sdělí obchodníkovi autorizační kód od vydavatele karty. Tento kód zaznamená obchodník na prodejní doklad. Pojem anglicky: Voice authorisation

HLASOVACÍ PRÁVO

Akcionář jako spolumajitel společnosti má právo podílet se na rozhodování, která je nutno učinit na valné hromadě. Akcionář při rozhodování disponuje počtem hlasů, který odpovídá jeho podílu na základním jmění společnosti.

HLAVNÍ LICENCE

Právo poskytnuté členovi asociace, který se nazývá "majitel hlavní licence" (principal licensee), na používání ochranné známky nebo známek, jak stanovuje příslušná licenční smlouva a v souladu s produktovými pravidly platnými pro ochrannou známku(-y). Pojem anglicky: Principal licence

HOLOGRAM

Laserem pořízený snímek, který vytváří trojrozměrný obraz. Používá se u platebních karet jako preventivní opatření proti padělání.

Pojem anglicky: Hologram

HOME BANKING

Služba, která klientovi umožňuje komunikaci s bankou (včetně zadávání příkazů) prostřednictvím sítě internet. K zavedení této komunikace je třeba mít vhodný počítač s nainstalovaným speciálním programem banky (tím se home banking odlišuje od internetového bankovníctví).

Další používaná označení: Home Banking

HOSTITELSKÝ SYSTÉM ACQUIRERA

Počítačový a komunikační systém, který umožňuje zpracovávat transakce s větším počtem instrukcí nebo může zpracovávat transakce jen pro jednoho zpracovatele.

Pozn. Hostitelský systém (AHS=Acquirer Host System) může přímo nebo nepřímo podporovat terminály v obchodních společnostech a vyměňuje si zprávy s komunikační sítí asociace a s vydavatelem prostřednictvím modulu acquirera. V mnoha případech se výrazy "acquirer" a "acquirerův hostitelský systém" používají ve stejném významu.

Pojem anglicky: Acquirer host system

HOSTITELSKÝ SYSTÉM VYDAVATELE

Počítačový a komunikační systém, který členovi asociace poskytuje zpracovatelské funkce vydavatele.

Pozn. Hostitelský systém vydavatele (IHS=Issuer host system) může zpracovávat transakce pro větší počet institucí nebo může zpracovávat transakce pro jednotlivého člena. Hostitelský systém vydavatele používá zprávy standardní aplikace ISO 8583 ke komunikaci se sítí asociace a s acquirery prostřednictvím modulu vydavatele. V mnoha případech se místo "hostitelský systém vydavatele" může používat termín "vydavatel" a naopak.

Pojem anglicky: Issuer host system

HOTOVOST

Bankovky a mince.

Další používaná označení: Fyzické peníze; Cash

HYBRIDNÍ KARTA

Hybridní karta je platební karta vybavená jak magnetickým proužkem, tak čipem pro záznam dat a komunikaci s terminály.

Pozn. Hybridní karty fungují jako čipové karty na terminálech podporující čip a jako karty s magnetickým proužkem na ostatních terminálech.

Pojem anglicky: Hybrid card

HYBRIDNÍ TERMINÁL

Zařízení pro akceptaci karet, které podporuje magnetický proužek i čipovou technologii, splňuje výkonnostní standardy asociací) a je schopné podporovat klávesnici PIN.

Pojem anglicky: Hybrid terminal

HYPOTEČNÍ ÚVĚR

Nemovitostní úvěr, který je zajištěn zástavním právem k financované nemovitosti.

HYPOTEČNÍ ÚVĚR

Úvěr, který je zajištěn zástavním právem k nemovitosti (říkáme též váznoucím na nemovitosti). Zpravidla jde o úvěr, který k pořízení, úpravě, opravě nebo rekonstrukci nemovitosti také slouží, ale nemusí tomu tak být vždy. Hlavní je právě existence zajištění úvěru formou zástavního práva.

Další používaná označení: Hypotéka; Mortgage Credit

HYPOTÉČNÍ ZÁSTAVNÍ LIST (HZL)

Je dluhopis, v němž je dlužníkem banka, která hypotéční zástavní listy vydává a jejich prodejem získává peníze na poskytování hypotéčních úvěrů. Jmenovitá hodnota HZL, včetně úroků, je plně kryta pohledávkami z hypotéčních zástavních úvěrů. HZL může vydávat pouze banka, která má povolení ČNB. Výnos je osvobozen od zdanění.

HYPOTÉKA

Dluh, který je zajištěn zástavním právem k nemovitosti. Umožňuje věřiteli, aby z prodeje nemovitosti byla jeho pohledávka přednostně uspokojena v případě, že dlužník neplní své závazky.

CHARGE KARTA

Charge karta je platební karta s odloženou splatností. Jedná se o úvěrovou kartu s možností placení do výše povoleného úvěrového rámce a čerpané prostředky nejsou až do splatnosti čerpané částky úročeny.

Pojem anglicky: Charge card

CHARGEBACK

Viz Zpětné zúčtování.

Pojem anglicky: Chargeback

IBAN

Je číslo účtu v mezinárodním formátu, který byl odsouhlasen v rámci EHP (Evropský hospodářský prostor, tj 25 zemí EU + Lichtenštejnsko, Norsko a Island). Číslo účtu v tomto formátu uvádí banka klientovi (majiteli účtu) na výpisu z účtu. V tomto formátu je třeba číslo použít v případě platby na účet v rámci EHP.

Další používaná označení: International Bank Account Number

ICA

MasterCard: Zkratka Interbank Card Association (Mezibankovní karetní asociace).

Jedinečné čtyřčíselné identifikační číslo přidělené platebním kartovým systémem finanční instituci, zpracovateli, třetí straně nebo jinému typu klienta pro jednoznačnou identifikaci tohoto klienta.

Pojem anglicky: ICA

ICC

Integrated Circuit Card (karta s integrovaným obvodem). Platební karta, která obsahuje uložený integrovaný obvod neboli čip. Používá se také anglické označení "smart card" nebo "chip card" (čipová karta). Viz Čipová karty / chip card.

Pojem anglicky: ICC

INET

Interbank Network for Electronics Transfer; komunikační síť asociace MasterCard.

Pojem anglicky: INET

INFLAČNÍ RIZIKO

Znehodnocení hodnoty peněz v jehož důsledku se sníží reálná hodnota existujícího majetku a také reálný výnos, kterého mělo být pomocí investovaného majetku dosaženo.

INKASNÍ ZPŮSOB PLACENÍ

Předem dohodnutý způsob placení mezi plátcem a příjemcem, kdy je platba provedena z účtu plátce na základě žádosti příjemce. Klient (plátce) udělí své bance svolení k inkasu, tedy písemně souhlasí s tím, že jeho účet může být inkasován. Klient, pro kterého jsou platby určeny (příjemce), pak dává bance pokyn ke zprostředkování platby z účtu plátce na svůj účet, tzv. příkaz k inkasu. Inkasní způsob placení je často využíván pro pravidelné úhrady, např. za dodávky energií nebo služby mobilním operátorům apod.

Další používaná označení: Inkaso; Collection

INKASO

Pokyn k provedení platby z účtu klienta, přičemž příkaz k tomuto úkonu dává bance subjekt, který je k majiteli účtu v postavení věřitele. Touto formou se obvykle hradí pravidelné platby.

INTELIGENTNÍ DETEKČNÍ SYSTÉM

IT systém používaný bankami, který napomáhá rozpoznat podvodné používání platební karty dříve, než je její ztráta zjištěna držitelem a ohlášena. Jedná se o systém založený na bázi existujících znalostí nebo využívající samoučící se mechanismy.

Pojem anglicky: Intelligent detection system

INTERCHANGE

Výměna dat o transakcích a záznamech o zúčtování mezi zúčtovacími bankami a vydavateli podle definovaných pravidel. Z hlediska území se jedná buď o domácí interchange nebo mezinárodní interchange.

Pojem anglicky: Interchange

INTERCHANGE TRANSACTION

Transakce, u které se liší vydavatel karty a zúčtující banka.

Pojem anglicky: Interchange Transaction

INTERNET

Elektronická komunikační síť, která propojuje počítače a zajišťující výpočetní systémy po celém světě.

Pojem anglicky: Internet

INTERNETOVÉ BANKOVNICTVÍ

Služba, která klientovi umožňuje komunikaci s bankou (včetně zadávání příkazů) pomocí internetu - nepotřebuje instalovat žádné speciální programy, postačí mu pouze internetové připojení.

Další používaná označení: Internet Banking

INTEROPERABILITA

Základní schopnost systémů platebních karet spolupracovat v globálním prostředí jak z hlediska technického, tak z hlediska pravidel chování definovaných kartových asociací, a to bez ohledu na lokální/národní úpravy či místní právní rámec.

Pojem anglicky: Interoperability

INTERREGIONAL INTERCHANGE

Interchange pro interregionální transakce (tj. transakce mezi regiony asociace).

Pojem anglicky: Interregional interchange

INTERREGIONÁLNÍ TRANSAKCE

Transakce, u níž vydavatel sídlí mimo region, kde se transakce uskutečnila.

Pojem anglicky: Interregional transaction

INTERVAL ÚČTŮ

Skupina kartových účtů s čísly karet tvořícími souvislou řadu.

Pojem anglicky: Account range

INTRAREGIONAL INTERCHANGE

Interchange pro intraregionální transakce, (tj. transakce uvnitř regionu asociace).

Pojem anglicky: Intraregional Interchange

INTRAREGIONÁLNÍ TRANSAKCE

Transakce, u níž se vydavatel sídlí v regionu, ale nikoli ve státě, kde se transakce uskutečnila.

Pojem anglicky: Intraregional Transaction

INVESTICE

Činnost, při níž se subjekt vzdává dnešní jisté hodnoty (spotřeby) ve prospěch budoucí nejisté hodnoty (spotřeby).

INVESTIČNÍ FOND

Fond regulovaný Zákonem č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech. Investiční fond určený veřejnosti je tzv. fondem kolektivního investování, pro kvalifikované investory jsou určené fondy kvalifikovaných investorů. Investiční horizont doba, na kterou je investice plánována. S větším rizikem se **investiční horizont** prodlužuje a naopak. Doporučený minimální investiční horizont je doba investování pro daný typ, která má chránit investora před případnými ztrátami způsobenými nevhodnou kombinací investiční strategie a předpokládané délky investice. Ekonomika se vyvíjí v cyklech a stejně tak na akciových trzích, i když dlouhodobě míří vzhůru, se střídají období, kdy jsou ceny vysoko, s obdobími, kdy jsou ceny nízko. Doporučený minimální investiční horizont v podstatě jen poukazuje na jakousi průměrnou dobu, kterou trhu trvá, aby překonal obě tyto fáze vývoje. Doporučený minimální investiční horizont však v žádném případě investorovi neříká, že právě po doporučené minimální době bude jeho investice zisková.

INVESTIČNÍ INSTRUMENTY

(Jejichž výčet stanovuje zákon) - Jsou investiční cenné papíry, podílové listy otevřených podílových fondů, instrumenty peněžního trhu s výjimkou zejména mezibankovních depozit a úvěrů, finanční termínové smlouvy (futures), úrokové termínové smlouvy (FRA), úrokové a devizové swapy a swapy na akcie a akciové indexy (equity swaps) a nákupní a prodejní opce týkající se investičního instrumentu.

INVESTIČNÍ RIZIKO

Míra pravděpodobnosti, že se sníží hodnota investice. Největší investiční riziko mají akciové fondy, nejmenší naopak fondy peněžního trhu.

INVESTIČNÍ SPOLEČNOST

Zakladatel a správce (obhospodařovatel) fondů. Podléhá zvláštní regulaci dané zákonem č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech a dohledu České národní banky. Její činnost je kontrolována také depozitářem a auditorem.

INVESTIČNÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru investičních zprostředkovatelů vedeném ČNB, která zprostředkovává pouze nákup a prodej akcií, dluhopisů a fondů kolektivního investování, ale nesmí nakládat s majetkem klienta.

INVESTIČNÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Osoba, která přijímá nebo předává pokyny týkající se investičních instrumentů.

INVESTIČNÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru investičních zprostředkovatelů vedeném ČNB, která zprostředkovává pouze nákup a prodej akcií, dluhopisů a fondů kolektivního investování, ale nesmí nakládat s majetkem klienta.

INVESTIČNÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru investičních zprostředkovatelů vedeném ČNB, která zprostředkovává pouze nákup a prodej akcií, dluhopisů a fondů kolektivního investování, ale nesmí nakládat s majetkem klienta.

INVESTOR

Subjekt, který poskytl či svěřil majetek (peníze) jinému subjektu a za to obdržel cenný papír, z něhož mu plynou jistá práva (např. výnos).

INVESTOVÁNÍ

Ukládání peněz do takových aktiv, které s sebou nesou riziko ztráty hodnoty, ale výměnou za možnost vyššího výnosu.

IPSP

Viz Internet Payment System Provider / Poskytovatel internetové platební služby
Pojem anglicky: IPSP

ISIN

Dvanáctimístné označení emise cenných papírů složené z písmen a čísel. Lze podle něj poznat okruh činnosti emitenta a druh cenného papíru (např. CZ0005003232).

ISO

Viz Mezinárodní organizace pro standardizaci / International Organization for Standardization.
Pojem anglicky: ISO

JEDNODUCHÉ ÚROČENÍ

Takové úročení, kdy se úroky počítají stále z původního kapitálu a úroky z předchozích úroků se dále neúročí.

JISTINA

Samotná půjčená částka peněz. Je to peněžní částka, ze které se počítá úrok.

KAPITÁLOVÝ TRH

Je podmnožina finančního trhu. Je na něm obchodováno s finančními instrumenty, u nichž je doba splatnosti delší než jeden rok, resp. s těmi, které žádný termín splatnosti nemají (akcie) nebo ho mají velmi dlouhý (dluhopisy). Prostřednictvím kapitálového trhu získávají soukromé podniky a veřejné rozpočty značnou část kapitálu k financování svých investic a dalších výdajů.

KARETNÍ ASOCIACE

Sdružení vydavatelů platebních karet, např. VISA, MasterCard, American Express, Diners Club, JCB.
Další používaná označení: Card Companies Association; Card Association

KARTA AFINITY

Prizpůsobený karetní produkt zaměřený na potenciální držitele karet, kteří mají společný zájem, činnost nebo členství v konkrétní (zpravidla nekomerční) organizaci. Použije-li se karta afinity k placení, obdrží tato organizace určitou formu odměny.

Pojem anglicky: Afinity card

KARTA MASTERCARD

Kartový produkt asociace MasterCard, který nabízí MasterCard International svým členům. Logo MasterCard na přední nebo zadní straně karty zaručuje globální akceptaci. Na kartě může být také podle volby vydavatele vytištěn jeho název. Tyto karty umožňují svým držitelům nakupovat zboží a služby a vybírat hotovost v bankomatech.

Pojem anglicky: MasterCard card

KARTA S INTEGROVANÝM OBVODEM

Viz ICC a Čipová karta / Chip card.

Pojem anglicky: Integrated circuit card

KARTA VISA

Kartový produkt asociace VISA, který nabízí VISA International svým členům. Logo VISA na přední nebo zadní straně karty zaručuje globální akceptaci. Na kartě může být také podle volby vydavatele vytištěn jeho název. Tyto karty umožňují svým držitelům nakupovat zboží a služby a vybírat hotovost v bankomatech.

Pojem anglicky: Karta VISA

KARTOVÁ ASOCIACE

Organizace, která řídí a standardizuje provoz a zúčtování transakcí platebními kartami pod svou značkou, např. MasterCard, VISA, Diners Club International, American Express, JCB.

Pojem anglicky: Card association

KARTOVÝ PODVOD

Podvod spáchaný s využitím platební karty nebo znalostí obsahu jejích dat.

Pojem anglicky: Card fraud

KARTOVÝ ÚČET

Účet vedený vydavatelem k platební kartě a určený k zúčtování transakcí provedených platební kartou.

Pojem anglicky: Card account

KATEGORIE OBCHODNÍKA

Klasifikace typu obchodu nabízeného nebo prováděného obchodníkem.

Pojem anglicky: Merchant category

KLÁVESNICE PIN

Malá klávesnice, která je součástí elektronického platebního terminálu a na které může držitel karty zadat svůj PIN za účelem verifikace držitele karty.

Pojem anglicky: PIN pad

KLÍČ

Viz Cryptographic key / Kryptografický klíč.

Pojem anglicky: Key

KMENOVÉ AKCIE

Standardní typ akcií. Poskytují akcionáři zákonem a stanovami vymezená práva.

KOBRANDOVANÁ KARTA

Karta vydaná členem společně s obchodní společností a nesoucí loga obou organizací. Společná karta více značek je zaměřena na zákaznickou základnu konkrétního obchodníka, poskytovatele služeb nebo jiné komerční organizace.

Pojem anglicky: Co-branded card

KÓD DŮVODU

Numerický kód používaný v platebních zprávách a v záznamech transakčních dat k udání důvodu, proč byla provedena nebo požadována určitá akce.

Pojem anglicky: Reason code

KÓD DŮVODU CHARGEBACKU

Kód udávající specifický důvod pro zpětnou platbu (chargeback).

Pojem anglicky: Chargeback reason code

KÓD KATEGORIE OBCHODNÍKA

Čtyřmístný číselný kód používaný k identifikaci typu obchodníka zapojeného do transakce.

Kódy jsou stanoveny ISO a používají se v celém odvětví platebního styku, ve všech typech zpráv a výkazů. Ve zkratce MCC.

Pojem anglicky: Merchant category code

KÓD MĚNY

Trojčíselný kód použitý k označení konkrétní měny ve finanční transakci (například měny transakce, měny použité k vystavení faktury držiteli karty, měny vypořádání apod.).

Kartové asociace používají numerické ISO kódy měny.

Pojem anglicky: Currency code

KÓD ODEZVY

Kód udávající statut transakce nebo zpráv nebo označující provedenou nebo požadovanou akci. Například v odpovědních zprávách o autorizaci odpovědní kód sděluje, zda byla transakce schválena nebo odmítnuta.

Pojem anglicky: Response code

KÓD OVĚŘENÍ KARTY

Viz Kontrolní kód.

Pojem anglicky: Card validation code

KÓD SCHVÁLENÍ

Viz Autorizační kód / Authorization code.

Pojem anglicky: Approval code

KÓD ZEMĚ

Kód používaný k identifikaci konkrétního státu podle ISO seznamu mezinárodně používaných numerických a alfabeticých kódů států. Používá se v elektronických zprávách k identifikaci konkrétního státu.

Pojem anglicky: Country code

KÓD ZPRACOVÁNÍ

Kód užívaný ve zprávách o platbách a záznamech o transakcích k identifikaci různých typů transakcí (nákup zboží, výběr z bankomatu apod.) a účtových převodů (z účtu nebo na účet držitele karty).

Pojem anglicky: Processing code

KÓDOVÁNÍ

Kódování je metoda používaná k utajení informace jejím zašifrováním, takže jí může porozumět jen osoba, která zná potřebné klíče k jejímu rozšifrování.

Pojem anglicky: Encryption

KOLEKTIVNÍ INVESTOVÁNÍ

Podnikání, jehož předmětem je shromažďování peněžních prostředků od investorů a jejich investování za podmínek stanovených zákonem, zejména za podmínky rozložení rizika.

KONSOLIDACE

Konsolidací půjček se rozumí sloučení několika existujících půjček nebo úvěrů do jedné a následné rozložení splácení do delšího časového období. To vede v první řadě ke snížení výše pravidelných měsíčních splátek. Konsolidovat lze téměř libovolné půjčky - nezajištěné bankovní půjčky, půjčky od splátkových společností, rychlé půjčky apod.

KONTOKORENT

Účet, na kterém klient může čerpat do mínusu v rámci předem stanoveného limitu, nebo-li klient má bankou povoleno přečerpání na účtu do určité výše. Někdy může být klientovi tato služba poskytnuta na jeho běžném účtu, jindy na účtu speciálně k tomu vyhrazenému. Další používaná označení: Kontokorentní účet; Kontokorentní úvěr; Povolný debet; Overdraft; Authorized Debit

KONTROLNÍ ČÍSLICE

Prostředek, jímž lze verifikovat integritu čísla karty nebo obsahu magnetického proužku. Jedná se o číslici vypočtenou Luhnovým algoritmem, která je součástí např. čísla karty. Pojem anglicky: Check digit

KONTROLNÍ KÓD

Bezpečnostní prvek určený k tomu, aby zabránil falšování nebo manipulaci s údaji na kartě. Je uložen na magnetickém proužku (CV1) a vytištěn na podpisovém proužku karty (CV2). Pojem anglicky: CV, CVC, CVS, CVV

KORPORÁTNÍ KARTA

Platební karta vydávaná velkým společnostem pro jejich zaměstnance k placení pracovních výdajů (ve společnosti jich obvykle používá více než 10 lidí). Na kartě bývá uvedeno jméno společnosti i jméno oprávněného držitele karty. Často se používá k placení cestovních a společenských výdajů, které se zpravidla účtují na centrální účet společnosti. Jsou tam uvedeny i další informace (například o vrácení DPH), což společnosti umožňuje tyto výdaje centrálně monitorovat a kontrolovat. Viz též Firemní karta / Business card.

Pojem anglicky: Corporate card

KÓTOVANÝ CENNÝ PAPÍR (DŘÍVE REGISTROVANÝ CENNÝ PAPÍR)

Cenný papír přijatý k obchodování na veřejném trhu - burze nebo v RM-Systému.

KREDITNÍ DOKLAD

Doklad, na kterém obchodní společnost vyznačí částku, kterou se zavazuje vrátit držiteli platební karty za nedodané, reklamované nebo neodebrané zboží nebo nečerpané služby. Pojem anglicky: Credit voucher

KREDITNÍ KARTA

Platební karta sloužící k čerpání sjednaného úvěrového rámce, s individuálně stanovenými podmínkami splácení.

Pojem anglicky: Credit card

KREDITNÍ KARTA

Platební karta, s níž je spojena možnost čerpání úvěru. Úvěrový limit kreditní karty nesouvisí se zůstatkem na běžném účtu klienta; kreditní karty vydávají kromě bank i společnosti, které běžný účet klienta ani vést nemohou.

Další používaná označení: Credit Card

KREDITNÍ LIMIT

Maximální limit útraty povolený majiteli účtu kreditní karty. Kreditní limity jsou stanoveny vydavatelem karty podle platební schopnosti držitele karty a historie kartového účtu.

Pojem anglicky: Credit limit

KREDITNÍ TRANSAKCE

Transakce, při níž držitel karty vrací obchodníkovi zboží a dostává za jeho hodnotu kredit. Je možné provést plnou nebo částečnou refundaci původní částky transakce.

Pojem anglicky: Credit transaction

KREDITNÍ ZŮSTATEK

Kladný zůstatek na účtu.

Další používaná označení: Credit Balance

KRYPTOGRAFICKÝ KLÍČ

Slouží k šifrování i dešifrování zpráv. Při symetrickém šifrování se používá stejný klíč, při asymetrickém šifrování se používá veřejný klíč pro šifrování a soukromý klíč pro dešifrování zprávy.

Pojem anglicky: Cryptographic key

KRYPTOGRAM

Výsledky šifrovací operace prováděné pomocí šifrovacího algoritmu, šifrovacího klíče(-ů) a konkrétních dat. Často se používá k výměně kódových zpráv, a umožňuje, aby dvě strany komunikovaly důvěrným způsobem, aniž by třetí strana mohla zasáhnout do vyměňovaných dat a/nebo instrukcí.

Pojem anglicky: Cryptogram

KUPON

Úrokový nebo dividendový list tvořící součást cenného papíru. Termínem splátky kuponů je datum výplaty výnosů z daného cenného papíru. Proti předložení kuponu obdrží vlastník kuponu úroky nebo dividendy.

LIBANONSKÁ SMYČKA

Technické zařízení podvodně umístěné do čtečky karty v bankomatu s cílem neoprávněného získání platební karty.

Pojem anglicky: Libanon loop

LICENCE NA CENTRALIZOVANOU AKVIZICI

Licence asociace, která dává držiteli právo provádět akvizici transakcí od mezinárodních obchodníků. Viz též Central acquisition / Centrální přijímání karet.

Pojem anglicky: Central acquiring license

LICENCE NA PRODUKT

Smlouva mezi členem asociace a asociací poskytující členovi právo používat konkrétní platební kartový produkt v souladu s příslušnými produktovými pravidly.

Pojem anglicky: Product licence

LIKVIDITA

Ukazatel vypovídající o tom, jak rychle lze investici proměnit na hotové peníze. Čím vyšší je likvidita, tím rychleji lze investici zpeněžit.

LIMIT

Stanovení maximální nákupní, respektive minimální prodejní ceny kupujícím nebo prodávajícím, především u burzovních příkazů.

LOGO

Výlučná kombinace jména, symbolů a barev, která vizuálně vyjadřuje identitu značky (ochranné známky).

Pojem anglicky: Brand mark

LTV

Poměr hodnoty úvěru k zajištění.

MAESTRO

Ochranná známka a servisní značka používaná pro globální on-line debetní produkt asociace MasterCard. Tento produkt má povinné používání PIN při transakcích v místě prodeje a u transakcích v bankomatech.

Pojem anglicky: Maestro

MAGNETICKÝ PROUŽEK

Součástí platební karty sloužící k záznamu elektronických údajů.

Pojem anglicky: Magnetic stripe

MAJITEL ÚČTU

Majitel účtu je fyzická nebo právnická osoba, na jejíž jméno je účet veden. Právnická osoba jedná prostřednictvím statutárního zástupce.

Pojem anglicky: Account owner

MAKLÉŘ

Fyzická osoba, která je oprávněna technicky obchodovat s cennými papíry jako zaměstnanec obchodníka s cennými papíry. Každá společnost, která je obchodníkem s cennými papíry, může provádět obchody pouze prostřednictvím makléře.

MALOOBCHODNÍ TRANSAKCE

Transakce realizovaná u maloobchodníka, tj. na obchodním místě.

Pojem anglicky: Retail Transaction

MALOOBCHODNÍK

Obchodní místo, kterým není:

- obchodní místo vyřizující písemné a telefonní objednávky
- obchodní místo s opakujícími se službami
- obchodní místo T&E (Travel & Entertainment)

Pojem anglicky: Retail Merchant

MANUAL CASH DISBURSEMENT

Výplata hotovosti provedená platební kartou v prostředí "z očí do očí".

Pojem anglicky: Manual Cash Disbursement

MANUÁLNÍ OTISK

Otisk vyražených údajů na platební kartě prostřednictvím mechanického imprinteru.

Pojem anglicky: Manual imprint

MANUÁLNÍ TRANSAKCE

Transakce, pro niž obchodník získal detaily karty manuálně. Detaily karty je možné získat otiskem (imprintem) karty v prodejním místě nebo je uvést v korespondenci nebo telefonickém příkazu (nikoli však elektronicky prostřednictvím terminálu v prodejním místě). Viz též Manuální otisk.

Pojem anglicky: Manual transaction

MASTERCARD

Viz MasterCard International Incorporated. Termín "MasterCard" se všeobecně používá jak pro vlastní společnost, tak i pro funkční subjekt reprezentovaný různými síťovými službami provozovanými touto organizací.

Pojem anglicky: MasterCard

MASTERCARD

Viz MasterCard International Incorporated. Termín "MasterCard" se všeobecně používá jak pro vlastní společnost, tak i pro funkční subjekt reprezentovaný různými síťovými službami provozovanými touto organizací.

Pojem anglicky: MasterCard

MASTERCARD INTERNATIONAL INCORPORATED

Společnost registrovaná ve státě Delaware, USA, (se sídlem v Purchase, New York), která je neziskovým sdružením finančních institucí s členy v celém světě (V r. 2006 přechází na akciovou společnost). Je vlastníkem a poskytovatelem licence na název a logo MasterCard International.

Pojem anglicky: MasterCard International Incorporated

MCC

Viz Kód kategorie obchodníka / Merchant Category Code.

Pojem anglicky: MCC

MECHANICKÝ IMPRINTER

Mechanické zařízení sloužící k pořízení otisku údajů z embosované platební karty na prodejní doklad.

Pojem anglicky: Imprinter

MĚNA TRANSAKCE

Měna, ve které je transakce původně provedena.

Pojem anglicky: Transaction Currency

MĚNOVÁ KONVERZE

Proces, jímž je měna transakce konvertována do měny vypořádání nebo měny vydavatele k usnadnění autorizace, clearingů a zúčtování transakce. Tento proces zajišťuje kartová asociace automaticky jako neoddělitelnou součást zpráv o autorizaci, clearingů a zúčtování.

Pojem anglicky: Currency conversion

MĚNOVÉ RIZIKO

Investoři jsou vystaveni měnovému riziku, pokud vlastní cenné papíry znějící na cizí měnu a pokud příslušný devizový kurz klesá.

METODA AUTENTIKACE KARTY

Proces, kterým je platební karta ověřena jako právoplatná, nikoli padělaná.

Pozn. U karty s magnetickým proužkem zahrnuje např. kontrolu hologramu, který může být zkontrolován obchodníkem, resp. zašifrovaných dat na magnetickém proužku, která může zkontrolovat vydavatel karty. V anglické zkratce CAM.

Pojem anglicky: Card Authentication Method

METODA OVĚŘENÍ DRŽITELE KARTY

Metoda, která ověřuje identitu držitele karty. Právoplatnost držitele karty může být ověřena například prostřednictvím podpisu, PINu nebo biometrických údajů. Ve zkratce CVM.

Pojem anglicky: Cardholder Verification Method

MEZINÁRODNÍ ORGANIZACE PRO STANDARDIZACI (ISO)

Mezinárodní orgán, který vyvíjí a zveřejňuje standardy pro široký okruh podnikatelských a komerčních aktivit. ISO vydává standardy pro finanční transakce a telekomunikační zprávy; spolupracuje s výborem Consultative Committee for International Telephone and Telegraph (CCITT) na standardech, které mají dopad na telekomunikace. ISO rovněž podporuje speciální technické výbory a pracovní skupiny pro udržování a podporu používání standardů ve finančních službách, jako jsou bankovní identifikační čísla a kódy kategorií obchodníků.

Pojem anglicky: International Organization for Standardization (ISO)

MEZIREGIONÁLNÍO

Aktivita nebo události mezi členy sídlícími v odlišných regionech (například mezi Evropou a Spojenými státy).

Pojem anglicky: Inter-regional

MIMOŘÁDNÁ SPLÁTKA

Splátka přesahující řádný splátkový kalendář. Zpravidla větší splátka než řádná, kterou zaplatí dlužník (klient).

MÍSTO TRANSAKCE

Fyzická lokace, kde je realizována transakce obchodníkem nebo zúčtovací bankou (v prostředí z očí do očí) nebo samoobslužným terminálem (v samoobslužném prostředí). Viz též také používané Místo prodeje / Point-of-Sale.

Pojem anglicky: Point-of-Transaction

MO/TO

Viz Transakce na základě písemného / telefonického příkazu - MO/TO.

Pojem anglicky: MO/TO

MOBILNÍ BANKOVNICTVÍ

Jedna z možností využití přímého elektronického bankovníctví. Klient ke komunikaci s bankou (včetně zadávání platebních příkazů) používá GSM instalaci v mobilním telefonu (např. SIM toolkit) - oproti běžnému telefonnímu bankovníctví poskytuje vyšší míru ochrany klienta.

Další používaná označení: GSM Banking

MONDEX

Název značky platební aplikace s čipovou technologií k uložení předem autorizované peněžní částky na platební kartě. Viz též Elektronická peněženka / Electronic purse.

Pojem anglicky: Mondex

MSP

Viz Poskytovatel služeb členům / Member Service Provider neboli Zpracovatel.

Pojem anglicky: MSP

MULTIPLE IMPRINT

Podvodné vícenásobné vyhotovení prodejního dokladu bez vědomí držitele karty.

Pojem anglicky: Multiple imprint

NABÍDKA PŘEVZETÍ

Veřejný návrh smlouvy na odkup akcií určený jejich majitelům.

NÁHRADNÍ KARTA

Prozatímní karta, kterou vydavatel nebo jeho agent (včetně asociace) poskytne oprávněnému držiteli jako náhradu za ztracenou nebo zcizenou kartu.

Pojem anglicky: Emergency Replacement Card

NÁVRH NA UZAVŘENÍ SMLOUVY

Projev vůle směřující k uzavření smlouvy, jenž je určen jedné nebo více určitým osobám; je právně závazný.

NEAUTENTIKOVANÁ BEZPEČNÁ TRANSAKCE

Transakce elektronického obchodování, která využívá kódování dat pro zabezpečení, ale není autentikována některou z metod autentikace.

Pojem anglicky: Non-Authenticated Security Transaction

NEAUTENTIKOVANÁ TRANSAKCE

Transakce, u které nedošlo k autentikaci.

Pojem anglicky: Non-authenticated transaction

NEBANKOVNÍ SUBJEKTY

Finanční instituce, které nemají bankovní licenci. Neplatí pro ně přísná pravidla bankovní regulace.

NEOPRÁVNĚNÁ TRANSAKCE

Transakce provedená bez vědomí právoplatného držitele karty.

Pojem anglicky: Unauthorised transaction

NOMINÁLNÍ HODNOTA

Částka, která je uvedena na akci nebo na obligaci. Představuje částku, kterou se majitel cenného papíru podílí na podniku, příp. je věřitelem podniku. Nominální hodnota se může podstatně lišit od burzovního kurzu.

NOMINÁLNÍ ROČNÍ ÚROKOVÁ SAZBA

Roční úroková sazba prezentovaná v propagačních materiálech finančních produktů. Nezahrnuje daně a další související náklady.

NOMINÁLNÍ ÚROKOVÁ MÍRA

Cena placená za vypůjčení peněz. Vyjadřuje se procentem ze zapůjčené částky za rok.

NON-PARTICIPATION MESSAGE

Zpráva určená obchodníkovi zapojenému v systému 3-D Secure, která upozorňuje, že vydavatel nebo držitel karty není napojen na 3-D Secure protokol.

Pojem anglicky: Non-Participation Message

NOVÝ KANÁL

Prostředí, v kterém jsou zahajovány platby prostřednictvím přístupového zařízení držitele (Cardholder Access Device) nebo jiného zařízení, které nepoužívá standardní Hypertext Markup Language (HTML) prohlížeč ke zpracování žádosti o autentikaci.

Pojem anglicky: New Channel

NULOVÝ FLOOR LIMIT

Floor limit přidělený určitým typům transakcí, které vyžadují, aby obchodník (nebo acquirer) získal autorizaci pro všechny kartové transakce onoho typu bez ohledu na jejich hodnotu. Např. nulový floor limit mají všechny bankomatové transakce.

Pojem anglicky: Zero floor limit

OBDOBÍ ČERPÁNÍ ÚVĚRU

Bývá stanoveno ve smlouvě o úvěru, v případě potřeby bývá možné např. u hypoték toto období na základě písemné žádosti prodloužit.

OBCHODNÍ MÍSTO

Též obchodní provozovna nebo prodejní jednotka, přijímající platební kartu k úhradě zboží nebo služeb, a to s obsluhou nebo samoobslužně (např. prostřednictvím samoobslužného terminálu, bankomatu nebo internetového serveru).

Pozn. Obchodní místo označuje buď:

- fyzické prostory, kde je provedena transakce platební kartou,
- v případě elektronického obchodování nebo Mail/Phone Order Merchant se jedná o stát, na který se vztahují všechny následující podmínky: o existuje trvalé sídlo obchodní společnosti, obchodníka (Permanent Establishment), jehož prostřednictvím se transakce provádějí o Obchodní společnost je držitelem platné licence pro obchodní místo o Obchodní společnost udržuje místní adresu pro korespondenci a právní jednání o Obchodní místo platí daně ve vztahu ke své prodejní činnosti. Viz též Obchodní společnost / Merchant, Prodejní místo / Point-of-sale, Místo transakce / Point-of-transaction.

Pojem anglicky: Merchant outlet

OBCHODNÍ MÍSTO

Viz Obchodní místo / Merchant outlet.

Pojem anglicky: Location

OBCHODNÍ SPOLEČNOST

Subjekt přijímající bezhotovostní platby za zboží nebo služby prostřednictvím platebních karet. Pozn. Obchodní společnost (Obchodník, Merchant) uzavírá smlouvu na přijímání platebních karet se zúčtující bankou (acquirerem) k úhradě za zboží nebo služby (tj. k transakcím). Transakce platební kartou se realizují na obchodním místě (resp. provozovně, jednotlivé prodejně nebo prodejně obchodního řetězce, Merchant outlet) prostřednictvím jednoho nebo více prodejních míst (Point of sale, pokladna), vybaveného POS terminálem nebo mechanickým imprinterem.

Pojem anglicky: Merchant

OBCHODNÍK

Viz Obchodní společnost.

Pojem anglicky: Merchant

OBCHODNÍK ELEKTRONICKÉHO OBCHODOVÁNÍ

Obchodník, který poskytuje prodej zboží nebo služeb elektronicky prostřednictvím internetu nebo jiných sítí.

Pojem anglicky: Electronic Commerce Merchant

OBCHODNÍK MO/TO

Obchodník, který provádí prodej zboží nebo služeb prostřednictvím Transakce na základě písemného / telefonického příkazu.

Pojem anglicky: Mail/Phone Order Merchant

OBCHODNÍK PROVOZUJÍCÍ ON-LINE HAZARDNÍ HRY

Obchodník elektronického obchodování, který poskytuje jakoukoli formu hazardních her prostřednictvím internetu. Příklady: sázky, loterie, kasino, dotování účtu založeného obchodníkem pro držitele karty, nákup platební hodnoty vyhrazeného platebního mechanismu.

Pojem anglicky: Online Gambling Merchant

OBCHODNÍK S CENNÝMI PAPIŘY

Akciová společnost, která má oprávnění k obchodování s cennými papíry, tzn. může pro své zákazníky nakupovat a prodávat cenné papíry. Podle rozsahu povolení může vykonávat i další činnosti, např. poskytovat poradenství. Obchodníkem s cennými papíry jsou zpravidla i banky.

OBCHODNÍK S OPAKUJÍCÍMI SE SLUŽBAMI

Obchodník, poskytující obnovující se služby (Např. předplatné časopisů, klubové členství, měsíční poplatky za službu.)

Pojem anglicky: Recuring Service Merchant

OBCHODNÍK TYPU T&E

Obchodník, poskytující služby v oboru cestovních služeb

Pojem anglicky: T&E Merchant

OBLIGACE

Označení pro dluhový cenný papír, které se v běžném hovoru používá jako synonymum pro dluhopis, ale v zákoně není definováno. Více viz dluhopis.

OCENĚNÍ NEMOVITOSTI

Posudek znalce, kterým je vyjádřena hodnota nemovitosti.

- p.a. (per annum) – neboli ročně
- p.s. (per semestre) – pololetně
- p.q.(per quartale) – čtvrtletně
- p.m. (per mensem) – měsíčně p.d. (per diem) – denně

ODBLOKOVÁNÍ

Akce provedená vydavatelem, která umožní používání předtím zablokované karty nebo předtím zablokované aplikace na čipové kartě.

Pojem anglicky: Unblock

ODBORNÁ PÉČE

Kvalifikované, čestné a spravedlivé jednání při poskytování investiční služby zákazníkům.

ODMÍTNUTÉ INKASO

Příkaz příjemce platby k inkasu, který nebyl bankou plátce proveden. Může se tak stát z důvodu chybějícího svolení k inkasu, nedostatečného limitu uvedeného ve svolení, nebo kvůli nedostatečnému krytí na účtu plátce.

ODMÍTNUTÍ

Typ autorizační odpovědi, který používá vydavatel (nebo jeho agent nebo jedna ze služeb Stand-in / On-behalf) k odmítnutí autorizace transakce.

Pojem anglicky: Decline

OFF-LINE AUTORIZACE

Proces, řízený vydavatelem, který umožňuje čipem zahájenou autorizační žádost pod Floor limitem zpracovat bez odeslání žádosti vydavateli.

Pojem anglicky: Off-line Authorisation

OFF-LINE OVĚŘENÍ PINU

Proces používaný k ověření identity držitele karty porovnáním typovaného PINu do čtečky PINu s hodnotou PINu uloženou v čipu.

Pojem anglicky: Off-line PIN Verification

OCHRANNÁ ZNÁMKA

Identita konkrétního platebního produktu, k jehož používání na daném území byla udělena licence. Ochranné známky kartových asociací zahrnují např.: MasterCard, Maestro, Cirrus, Euro Traveller Cheque (Cestovní šek euro), VISA, VISA Electron, MC Securicode, Verified by Visa, PayByTouch.

Pojem anglicky: Brand

OKAMŽITÉ VYDÁNÍ KARTY

Karta VISA Electron, která nevyžaduje personalizaci (není uvedeno jméno držitele nebo konec platnosti) a je vydána na pobočce.

Pojem anglicky: Instant Issue Card

ON-BEHALF

Viz Stand-in / On-behalf.

Pojem anglicky: Stand-in / On-behalf

ON-LINE AUTORIZACE

Metoda požadující autorizaci prostřednictvím datové komunikační sítě, nikoli hlasovou komunikaci.

Pojem anglicky: On-line authorization

OPAKUJÍCÍ SE TRANSAKCE

Transakce, k níž dal držitel karty obchodníkovi písemný souhlas k pravidelně se opakujícímu zatížení jeho kartového účtu za opakovanou dodávku zboží nebo služeb (například roční předplatné, opakované měsíční pojistné apod.).

Pojem anglicky: Recurring Transaction

OPRÁVNĚNÝ DRŽITEL KARTY

Fyzická osoba, pro kterou byla vydavatelem vydána platební karta.

Pojem anglicky: Cardholder

OTEVŘENÝ PODÍLOVÝ FOND

Jednotka kolektivního investování, která je tvořena souborem majetku získaného prodejem podílových listů. Investiční společnost vydává neomezené množství podílových listů, jež může jejich majitel, podílník, za předem daných podmínek zpět odprodat investiční společnosti a to za cenu odpovídající podílu na majetku ve fondu.

OTP

Jednorázový autentikační kód.

Pojem anglicky: One Time Password

OVĚŘENÍ ČÍSLA KARTY

Postup, při kterém člen asociace nebo jeho autorizovaný zpracovatel zjišťuje pro trasankce, u kterých není vyžadována autorizace, zda v Exception File nejsou k číslu karty vedeny negativní informace.

Pojem anglicky: Account number verification

OVĚŘENÍ PINU

Bezpečnostní postup při ověření identity držitele karty, který umožňuje vydavateli karty zjistit, zda při žádosti o autorizaci držitel karty zadal na prodejním místě správný PIN.

Pojem anglicky: PIN Verification

OVĚŘENÍ PODPISU

Bezpečnostní postup používaný pracovníkem prodejního místa ke zjištění oprávněnosti držitele karty k provedení transakce porovnáním podpisu držitele karty na vytištěném platebním dokladu transakce s podpisem na podpisovém proužku na kartě.

Pojem anglicky: Signature verification

P.A. (ZKRATKA Z LATINSKÉHO PER ANNUM)

Za rok, nebo ročně; používá se při vyjádření úrokové sazby, která je obvykle vypočítávána v procentech pro období jednoho roku (např. 4,5 % p.a.). Pokud tento údaj u úrokové sazby chybí, je nutné zjistit, zda jde jen o nedopatření a úroková sazba bude aplikována ročně, anebo ve vztahu k jinému období, např. měsíčně (per mensem, p.m.), týdně (per septimanam, p.sept.) nebo denně (per diem, p.d.).

Další používaná označení: per annum

PADĚLANÁ KARTA

Karta, která byla vyrobena a personalizována bez souhlasu vydavatele nebo taková, která byla právoplatně vydána, ale později byla vizuálně upravena nebo byla pozměněna její elektronická data.

Pojem anglicky: Counterfeit card

PAN

Primary Account Number / Primární číslo účtu. Viz Číslo karty.

Pojem anglicky: PAN

PARAMETRY INTERVALU ÚČTŮ

Finanční limity stanovené vydavatelem karet pro konkrétní interval čísel karet (kartových účtů) při zpracování autorizací službou Stand-in / On-behalf.

Pojem anglicky: Account range parameters

PASIVNÍ SPRÁVA PORTFOLIA

Je založena na efektivním chování kapitálových trhů. Cílem je dosažení takové výnosové míry, která přesně kopíruje stanovený benchmark.

PBT

Viz Transakce ověřená PINem / PIN based transaction.

Pojem anglicky: PBT

PENĚŽENKA

Viz Electronic purse / Elektronická peněženka.

Pojem anglicky: Purse

PENĚŽNÍ TRH

Krátkodobé půjčky peněz mezi bankami, které slouží k zajištění likvidity a k nákupu a prodeji tzv. cenných papírů peněžního trhu.

PERSONALIZACE

Viz Personalizace karty / Card personalisation.

Pojem anglicky: Personalisation

PERSONALIZACE KARTY

Proces, při němž vydavatel tiskne, razí (embosuje), šifruje a/nebo programuje kartu s takovými vlastnostmi a prostředky, které chce držiteli karty zpřístupnit.

Pojem anglicky: Card personalisation

PHISHING

Snaha vylákat osobní nebo důvěrné informace například prostřednictvím náhodně rozesílaných e-mailů, které předstírají, že jejich autorem je důvěryhodná společnost. Jejich smyslem je přimět adresáta ke sdělení osobních nebo důvěrných informací, které mohou být následně zneužity. Vzniklo úpravou anglického výrazu fishing (rybaření) - vyslovuje se "fišing"; v češtině též jako "rhybaření".

Pojem anglicky: Phishing

PICK-UP

Odpověď vydavatele na autorizační dotaz (obvykle jako kód autorizační odpovědi), ve které vydavatel požaduje od acquirera, aby karta účastná transakce byla terminálem nebo obchodníkem fyzicky stažena z oběhu, pokud je to bezpečně možné. Transakce sama je odmítnuta a musí být zrušena.

Pojem anglicky: Pick-up

PIN

Osobní identifikační číslo pro autorizaci transakcí prováděných prostřednictvím platební karty. Někdy je pojem osobní identifikační číslo používán i pro jednoznačný identifikátor uživatele internetové bankovnictví (nikoli však pod zkratkou PIN).

Další používaná označení: Personal Identification Number

PIN KLÁVESNICE

Klávesnice typu tamper-resistant určená pro bezpečné typování PINu a jeho zašifrování. Vyhovuje požadavkům ISO 9564-1.

Pojem anglicky: PIN pad

PLATEBNÍ APLIKACE

Softwarová aplikace uložená v čipu, která definuje parametry zpracování kartových transakcí odpovídající asociace.

Pojem anglicky: Payment application

PLATEBNÍ BRÁNA

Systém, který obchodníkům v oblasti elektronického obchodování poskytuje autorizační služby a zúčtování transakcí elektronického obchodování.

Pojem anglicky: Payment Gateway

PLATEBNÍ KARTA

Nástroj sloužící k bezhotovostní úhradě zboží a služeb nebo výběru hotovosti. Ve smyslu zákona č. 124/2002 Sb. je považována za elektronický platební prostředek.

Pojem anglicky: Payment card

PLATEBNÍ KARTA

Karta, s jejíž pomocí lze platit za zboží a služby u většiny prodejců a vybírat hotovost v bankomatech, případně využívat jiné služby, které bankomat nabízí (např. nabití kreditu na mobilním telefonu nebo podání platebního příkazu).

Další používaná označení: Payment Card

PLATEBNÍ KARTOVÝ SYSTÉM

Odvětvový termín pro subjekt, který nabízí platební produkty a služby a definuje prostředí, ve kterém probíhají transakce platebními kartami (tj. kartová asociace). Členové se zapojují do platebního kartového systému uzavřením jedné nebo několika licenčních smluv s asociací platebních karet.

Pojem anglicky: Payment scheme

PLATEBNÍ NÁSTROJ

Jakákoli karta, šek nebo jiný prostředek používaný k platbě za zboží nebo služby nebo k získání hotovosti.

Pojem anglicky: Payment instrument

PLATEBNÍ SYSTÉM

Odvětvový termín pro systém, který umožňuje převod peněz.

Pojem anglicky: Payment system

PLATEBNÍ TERMINÁL

Technické zařízení umístěné na obchodním místě, určené k autorizaci platební transakce a jejímu vypořádání.

Pojem anglicky: Terminal

PLATNOST KARTY

Údaj na platební kartě vymezující období, kdy lze kartu použít. Na přední straně platební karty je uveden ve tvaru MM/RR a zároveň je uložen v elektronické podobě na magnetickém proužku nebo čipu.

Pojem anglicky: Expiration date, expiry date

PLUS

Mezinárodní program sdílení bankomatů pro přijímání platebních karet se značkou PLUS, což jejich držitelům umožňuje přístup do sítě mezinárodně sdílených bankomatů, známé jako Síť bankomatů Visa/PLUS.

Pojem anglicky: PLUS

PODEZŘELÁ TRANSAKCE

Transakce, u které existuje pochybnost, zda byla provedena oprávněným držitelem karty, nebo o které držitel karty prohlásil, že ji neuskutečnil.

Pojem anglicky: Suspicious transaction

PODÍLOVÝ LIST

Cenný papír vyjadřující podíl na majetku fondu.

PODPISOVÝ PROUŽEK

Součást platební karty, kde je umístěn podpis držitele karty (vlastnoruční podpis nebo podpis provedený jinou technologií, např. laserem nebo přenesený fotograficky).

Porovnáním podpisu na platební kartě s podpisem na prodejním dokladu je provedena autentikace.

Pojem anglicky: Signature panel

PODRÍZENÝ POJIŠŤOVACÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím makléřem nabízí jeho služby. Nesmí inkasovat pojistné ani zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

PODRÍZENÝ POJIŠŤOVACÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s pojišťovacím agentem nebo pojišťovacím makléřem nabízí jeho služby. Nesmí inkasovat pojistné ani zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

PODVOĐ BEZ PŘÍTOMNOSTI KARTY

Podvod, při kterém buď platební karta nebo držitel karty nejsou fyzicky přítomni na místě uskutečňovaného prodeje. Podvodníci využívají podvodně získaná data o platební kartě k provedení nákupu prostřednictvím písemné, telefonické, faxové nebo internetové objednávky.

Pojem anglicky: Card not present fraud

PODVOĐ KARTOU ZTRACENOU V POŠŤĚ

Podvod je založen na zcizení karty během přepravy od vydavatele karty před tím, než ji mohl převzít právoplatný držitel karty, a jejím následném zneužití neoprávněným držitelem. Pojem anglicky: Mail non-receipt fraud

PODVOĐ PADĚLANOU KARTOU

Podvod je založen na použití padělané karty, která byla vyrobena a personalizována bez souhlasu vydavatele nebo taková, která byla právoplatně vydána, ale později byla vizuálně upravena nebo byla pozměněna její elektronická data. Viz též Skimming.

Pojem anglicky: Counterfeit card fraud

PODVOĐ SE ZCIZENOU IDENTITOU

K podvodu se zcizenou identitou dochází použitím podvodně získaných osobních údajů. K využití zcizené identity může dojít dvěma způsoby: prostřednictvím podvodné žádosti o kartu nebo převzetím účtu.

Pojem anglicky: Identity theft fraud

PODVOOD ZTRACENOU NEBO ZCIZENOU KARTOU

Podvody ztracenou nebo zcizenou kartou jsou podvody provedené takovouto kartou. Ztracená nebo zcizená platební karta je originální platební karta, která se dostane mimo fyzickou kontrolu oprávněného držitele karty.
Pojem anglicky: Lost and stolen card fraud

POHYBLIVÁ ÚROKOVÁ SAZBA

Úroková sazba, která není stanovena pevně pro celé období, nýbrž se mění v závislosti na vývoji trhu.
Další používaná označení: Floating Interest Rate

POJEM ANGLICKY: PICK-UP

Alfanumerický kód určený k autentikaci oprávněného držitele karty. Vydavatel jej sděluje výhradně oprávněnému držiteli karty, který má povinnost udržovat PIN v tajnosti.
Pojem anglicky: PIN - Personal Identification Number

POJIŠTĚNÍ VKLADŮ

Pojištění pohledávek z vkladů v bankách, stavebních spořitelnách a družstevních záložnách pro případ jejich krachu. Pojištěny jsou zejména kreditní zůstatky na běžných, termínovaných či vkladových účtech nebo vkladních knížkách, vklady potvrzené vkladovým certifikátem, vkladním listem či jiným obdobným dokumentem. Pojištění vkladů garantuje náhrady za vklady ve výši 100 % pojištěného vkladu, maximálně však do výše odpovídající částce 100 000 EUR na jednoho klienta v jedné bance. V určitých zákonem stanovených případech dochází dle nové úpravy pojištění vkladů ke zvýšení uvedené maximální výše náhrady.

POJIŠŤOVACÍ AGENT

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s více pojišťovnami nabízí zprostředkování vzájemně konkurenčních produktů. Může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

POJIŠŤOVACÍ AGENT

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s více pojišťovnami nabízí zprostředkování

vzájemně konkurenčních produktů. Může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

POJIŠŤOVACÍ MAKLÉŘ

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která pro klienta na základě smlouvy analyzuje rizika, navrhuje jejich pojistné krytí, vyhledává vhodné pojišťovny a produkty a zprostředkovává uzavření pojistných smluv, spravuje pojistné smlouvy. Může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

POJIŠŤOVACÍ MAKLÉŘ

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která pro klienta na základě smlouvy analyzuje rizika, navrhuje jejich pojistné krytí, vyhledává vhodné pojišťovny a produkty a zprostředkovává uzavření pojistných smluv, spravuje pojistné smlouvy. Může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

POKLADNIČNÍ POUKÁZKA

Krátkodobý dluhový cenný papír splatný do jednoho roku, který vydává do oběhu nejčastěji centrální banka.

POMĚR KURZU A ZISKU (P/E)

Jeden z finančních ukazatelů, patří k nejdůležitějším hodnotícím kritériím pro posouzení aktuální ceny dané akcie. Tento ukazatel se vypočítává jako poměr tržního kurzu akcie k zisku po zdanění.

PORTFOLIO

Souhrn cenných papírů ve vlastnictví jedné osoby nebo společnosti. Tento termín lze použít i pro označení obsahu účtu cenných papírů.

PORTFOLIO MANAGEMENT

Řízení skladby portfolia cenných papírů zejména z hlediska diverzifikace výnosů a rizika.

POS

Zkratka Point of Sale, Point of Service (prodejní místo, místo prodeje, místo obsluhy). Viz Prodejní místo / Point of Sale resp. Místo transakce / Point of Transaction.

Pojem anglicky: POS

POS TERMINÁL

Viz Platební terminál

Pojem anglicky: EFT POS

POSKYTOVATEL INTERNETOVÉ PLATEBNÍ SLUŽBY

Subjekt mající smluvní vztah se zúčtovací bankou o poskytování platebních služeb konkrétnímu obchodníkovi.

Pojem anglicky: Internet Payment Service Provider

POSKYTOVATEL INTERNETOVÉ PLATEBNÍ SLUŽBY

Společnost poskytující služby na internetu a se smluvním vztahem k zúčtovací bance (acquirerovi), umožňující poskytovat platební služby smluvnímu obchodníkovi. Ve zkratce IPSP.

Pojem anglicky: Internet Payment System Provider

POSKYTOVATEL SLUŽEB ČLENŮM

V anglické zkratce MSP. Instituce, která poskytuje určité definované služby jednomu nebo několika členům. Poskytovatel členských služeb, který poskytuje autorizační služby, se také nazývá Autorizační centrum nebo Zpracovatel.

Pojem anglicky: Member service provider

POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY

Prohlášení příjemce úvěru, v němž jako dosavadní věřitel postupuje novému věřiteli své pohledávky vůči třetí osobě, jako zajištění přijatého úvěru.

POT

Viz Místo transakce / Point of Transaction.

Pojem anglicky: POT

PRAVIDLA

Společný termín používaný při odkazu na pravidla konkrétní asociace (Pravidla členství nebo Stanovy), produktová pravidla a všechna další pravidla platná pro účast člena asociace v platebním programu.

Pojem anglicky: Rules

PRAVIDLA ČLENSTVÍ

Pravidla, která platí pro všechny členy a jimiž se řídí členství v karotvé asociaci.

Pojem anglicky: Membership rules

PRÁVOPLATNÝ DRŽITEL KARTY

Viz Oprávněný držitel karty

Pojem anglicky: Cardholder

PRIMÁRNÍ TRH

Část kapitálového trhu, na níž se umísťují nově emitované cenné papíry. Nejdůležitějším tržním partnerem emitenta na primárním trhu cenných papírů jsou finanční instituce a investiční společnosti, které trvale shromažďují dlouhodobé investiční prostředky ve větším rozsahu.

PRIMARY ACCOUNT NUMBER

Primary account number

Pojem anglicky: Primary account number

PRIORITNÍ AKCIE

Akcie vybaveny přednostními právy, týkajícími se především rozdělení zisku a likvidního zůstatku při konkurzu. Mohou i nemusí být vybaveny hlasovacími právy. Nejběžnější jsou prioritní akcie bez hlasovacího práva; slouží k pořízení vlastních prostředků, aniž by se měnil poměr hlasovacích práv na valné hromadě.

PRIORITY CHECK-OUT, DOHODA

Písemná dohoda s podpisem držitelem karty, která opravňuje hotel nebo provozovatele výletních plaveb předložit doklad o transakci bez podpisu držitele karty na celkovou výši jeho závazků.

Pojem anglicky: Priority Check-out Agreement

PRIORITY CHECK-OUT, SLUŽBA

Služba kartové asociace pro hotely a provozovatele výletních plaveb, která umožňuje držiteli karty svolit k použití své karty k úhradě všech jeho závazků obchodní společnosti, ať již zná nebo nezná celkovou částku. Svolení vyjádří podpisem vplněné dohody o Priority Check-out.

Pojem anglicky: Priority Check-out Service

PRIORITY CHECK-OUT, TRANSAKCE

Transakce, kterou realizuje hotel nebo provozovatel výletních plaveb, podílející se na službě Priority Check-out, a které je podložena uzavřením dohody o Priority Check-out.

Pojem anglicky: Priority Check-out Transakce

PRODEJNÍ DOKLAD

Doklad o bezhotovostní platbě provedené platební kartou autentikované podpisem držitele karty nebo jeho PINem.

Pojem anglicky: Sales draft, sales voucher, sales slip

PRODEJNÍ MÍSTO

Místo, přijímající platební kartu k úhradě zboží nebo služeb, a to s obsluhou (na obchodním místě) nebo samoobslužně (např. prostřednictvím samoobslužného terminálu, bankomatu nebo prostředky elektronické obchodování). V anglické zkratce POS nebo POT (Místo transakce / Point-of-Transaction).

Pojem anglicky: Point-of-sale

PRODEJNÍ MÍSTO

Místo, kde se realizuje transakce platební kartou k úhradě zboží nebo služeb, bez ohledu zda s obsluhou (na obchodním místě) nebo samoobslužně (např. prostřednictvím samoobslužného terminálu, bankomatu nebo prostředky elektronické obchodování). V anglické zkratce POS nebo POT (Místo transakce / Point-of-Transaction).

Pojem anglicky: POS - Point of sale

PRODUKT

Platební karta nesoucí konkrétní značku, prodávaná cílovým zákazníkům. Každý platební produkt je identifikován svým produktovým jménem podle konkrétní značky a nese logo, které je pro onu značku relevantní (např. VISA Gold).

Pojem anglicky: Product

PRODUKTOVÁ PRAVIDLA

Pravidla, která platí pro určitý produkt (například MasterCard, VISA Classic, Maestro, VISA Electron).

Pojem anglicky: Product rules

PROHLÁŠENÍ ÚVĚRU ZA SPLATNÝ

Stav, kdy dlužník i přes výzvu věřitele neplní dohodnuté podmínky a ztrácí výhodu splátek. Věřitel požaduje po klientovi okamžité uhrazení zbývajícího dluhu včetně úroků.

PROSPEKT CENNÉHO PAPÍRU

Listina, kterou emitent cenného papíru, který má být přijat k obchodování na veřejném trhu nebo veřejně nabízen, sděluje investorům základní informace o sobě, svém podnikání, finanční situaci a údaje o vydávaném cenném papíru.

PROSTŘEDÍ "Z OČÍ DO OČÍ"

Prostředí, ve kterém transakce je provedena za všech následujících podmínek:

- karta je přítomna
- držitel karty je přítomen
- transakce je provedena pracovníkem obchodníka nebo zúčtovací banky.

Transakce v uvedeném prostředí zahrnují: prodej zboží nebo služeb, transakce T&E (cestování a zábava), výplata hotovosti (na přepážce).

Pojem anglicky: Face-to-Face Environment

PROSTŘEDÍ BEZ PŘÍTOMNOSTI KARTY

Prostředí, ve kterém je transakce provedena za obou uvedených podmínek:

- držitel karty není přítomen
- karta není přítomna.

Transakce v uvedeném prostředí zahrnují: transakce elektronického obchodování, písemné/telefonické objednávky, opakující se transakce, transakce telefonních služeb.

Pojem anglicky: Card-Absent Environment

PROSTŘEDÍ S PŘÍTOMNOSTÍ KARTY

Prostředí, které vyhovuje buď podmínkám v prostředí "z očí do očí" nebo samoobslužnému prostředí.

Pojem anglicky: Card-Present Environment

PROVIZE

Odměna za obstarání obchodu, případně služby. V bankovním obchodě např. za nákup a prodej cenných papírů na základě příkazů zákazníka.

PROVOZOVATEL BANKOMATU

Banka nebo společnost, která zajišťuje provoz bankomatu a odpovídá za jeho funkčnost.

Pojem anglicky: ATM provider

PŘEDAUTORIZACE

Žádost o autorizaci odhadnuté částky používaná acquirerem k zaručení finančních prostředků pro transakci, která má být dokončena později. Předautorizaci obvykle používají hotely, půjčovny automobilů a samoobslužné čerpací stanice, aby si rezervovaly finanční prostředky na konečnou částku transakce.

Pojem anglicky: Předautorizace

PŘEDČASNÉ SPLACENÍ

Zaplacení dlužné částky ještě před ukončením doby trvání smlouvy.

PŘEDPLACENÁ KARTA

Karta používaná k přístupu na předplacený účet nebo karta, jejíž peněžní hodnota je uložena na čipu.

Pojem anglicky: Prepaid Card

PŘEDPLACENÝ ÚČET

Kartový účet, založený vydavatelem, na který byly vloženy, autorizovány nebo převedeny finanční prostředky a který je zatěžován transakcemi nebo poplatky.

Pojem anglicky: Prepaid Account

PŘESHraniční PODVODY

Přeshraniční podvody označují podvody, provedené platební kartou nebo s využitím čísla karty v jiném státě než ve kterém byla karta vydána. Přeshraniční podvody označují

podvody, provedené platební kartou nebo s využitím čísla karty v jiném státě než ve kterém byla karta vydána.

PŘESHRANIČNÍ TRANSAKCE

Transakce, u níž sídlí obchodník v jedné zemi a vydavatel karty v jiné zemi. Viz také Domácí transakce / Domestic transaction, Inter-regional and Intra-regional.

Pojem anglicky: Cross-border transaction

PŘIDRUŽENÝ MAJITEL LICENCE

Člen přidružený k hlavnímu majiteli licence, který se účastní platebního programu buď vydáváním karet a/nebo přijímáním záznamů o transakcích od obchodníků, přičemž finanční odpovědnost nese hlavní majitel licence.

Pojem anglicky: Affiliate Licensee

PŘIJÍMÁNÍ KARET

Viz Akceptace karet.

Pojem anglicky: Acquiring

PŘÍKAZ K INKASU

Pokyn příjemce, aby banka, zprostředkovala převod peněz z účtu plátce na jeho účet. K tomu, aby na základě takového pokynu k odepsání peněz z účtu klienta (plátce) skutečně došlo, je kromě jiného zapotřebí, aby klient (plátce) svoji banku výslovně zmocnil k provádění plateb formou inkasa ve prospěch účtu příjemce v tomto zmocnění uvedeného (dal svolení k inkasu).

Další používaná označení: Platební příkaz k inkasu; Příkaz k provedení inkasa; Inkaso; Collection Order

PŘÍKAZ K ÚHRADĚ

Pokyn klienta (plátce) bance, aby převedla peníze z jeho účtu na účet příjemce, tedy aby provedla platbu (úhradu v určité výši).

Další používaná označení: Platební příkaz k úhradě; Příkaz k převodu; Payment Order

PŘÍMÉ BANKOVNICTVÍ

Způsob dálkové komunikace s bankou. Klient v tomto případě předává a získává informace přímo pomocí některého z elektronických kanálů (např. internet, telefon, mobilní telefon atp.) a nikoli prostřednictvím pracovníka banky na přepážce.

Další používaná označení: Elektronické bankovníctví; Direct Banking; Electronic Banking

PŘÍSLUŠENSTVÍ ÚVĚRU

Dohodnuté úroky a poplatky.

PŘÍSTUPOVÉ ZAŘÍZENÍ DRŽITELE KARTY

Zřízení (terminál, osobní počítač nebo jiné zařízení), které držitel karty používá k zahájení transakce elektronického obchodování.

Pojem anglicky: Cardholder Access Device

PVV

Viz Verifikační hodnota PIN / PIN verification value.

Pojem anglicky: PVV

QUASI-CASH OBCHODNÍK

Obchodník, který realizuje Quasi-Cash transakce.

Pojem anglicky: Quasi-Cash Merchant

QUASI-CASH TRANSAKCE

Transakce, představující prodej obchodníkovy sortimentu (jako jsou hrací žetony, otevření účtu nebo peněžní příkazy), které jsou přímo směnitelné za hotovost.

Pojem anglicky: Quasi-Cash Transaction

RATING

Ohodnocení pravděpodobnosti, že emitent bude schopen včas a v plném rozsahu splácet úroky i umořovací splátky kapitálu jím vydaných cenných papírů.

RATINGOVÉ AGENTURY

Agentury, jejichž služby spočívají v analýze podniků a v informacích o jejich bonitě. Vznikaly nejdříve ve Spojených státech a později také v Evropě a v dalších oblastech světa.

REÁLNÁ ÚROKOVÁ SAZBA

Rozdíl mezi výnosem na peněžním nebo kapitálovém trhu a aktuální mírou inflace.

REFERENČNÍ ČÍSLO ZPRACOVATELE

Jedinečné číslo přidělené transakci zpracovatelem a používané k identifikaci původní finanční transakce během zúčtování (délka 23 číslic). Stejné číslo se používá během celého životního cyklu transakce. Ve zkratce ARN.

Pojem anglicky: Acquirer's reference number

REFINANCOVÁNÍ ÚVĚRU

Je splácení již existujícího úvěru u jedné banky novým úvěrem u banky jiné.

RENTABILITA

Hospodářský ukazatel, založený na poměru dosaženého zisku a vloženého kapitálu (rentabilita kapitálu). Rentabilita vyjadřuje, jak úspěšně byl kapitál použit.

REVOLVING

Opakování (obnova) produktu za sjednaných podmínek (používá se např. u úvěru nebo termínovaný vklad).

Další používaná označení: Revolving

REVOLVINGOVÝ SPOTŘEBNÍ ÚVĚR

Obnovující se úvěr poskytnutý formou úvěrového rámce k běžnému účtu.

RIZIKOVÝ OBCHODNÍK TELEFONICKÉHO MARKETINKU

Obchodní společnost, provádějící také telefonický marketink a jejíž aktivity představují finanční riziko pro kartovou asociaci nebo její ochranné známky. Příklady:

- přímý marketink související se zajišťováním cestovních služeb
- komunikační služby směrem k příjemci služeb
- telefonický marketink.

Pojem anglicky: High-Risk Telemarketing Merchant

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

Postup používaný k určení odpovědnosti za spornou transakci mezi dvěma institucemi. Rozhodčí řízení se může použít teprve poté, kdy pokusy o vyřešení sporu procesem vrácení platby (chargeback) nebyly úspěšné.

Pojem anglicky: Arbitration

ROZHRANÍ

Sdílená společná hranice mezi dvěma komunikačními systémy: v praxi společné protokoly a formáty zpráv používané k předávání kontrolních informací a dat mezi systémy a umožňující, aby mezi sebou dva systémy komunikovaly.

Pojem anglicky: Interface

RPSN

Vyjadřuje celkové náklady, které je klient povinen zaplatit věřiteli za poskytnutý úvěr za období jednoho roku (do nákladů jsou zahrnuty jak úroky, tak poplatky a jiné související náklady, které klient musí bance zaplatit navíc, tedy kromě splátky samotné jistiny, která do RPSN započítána není). Setkáváme se s ní u všech typů úvěrů, zejména u úvěru spotřebitelského, kde je povinnost uvádět RPSN stanovena zákonem, stejně tak jako pravidla pro její výpočet. Pro klienta je to jeden z nejdůležitějších údajů, který by měl u úvěru jakéhokoli úvěru znát. RPSN dává nejlepší obrázek o tom, jaká bude cena úvěru pro klienta za jeden rok a klient si tak může nejlépe porovnat nabídky jednotlivých poskytovatelů.

Další používaná označení: Roční procentní sazba nákladů; Annual Percentage Rate of Charge

RPSN (ROČNÍ PROCENTNÍ SAZBA NÁKLADŮ)

Jedná se o celkové náklady úvěru vyjádřené jako roční procento celkové výše úvěru. Účelem RPSN je, aby si klient mohl porovnat jednotlivé nabídky úvěrů mezi sebou.

RSA

Kryptografický nesymetrický algoritmus veřejného a soukromého klíče, pojmenovaný po jeho autorech – Rivest, Shamir a Adleman.

Pojem anglicky: RSA

RUČITEL

Ten, kdo je ochoten zaručit se za závazek dlužníka (klienta) a splácet jeho dluh, pokud dlužník (klient) nebude splácet.

RŮSTOVÝ FOND

Fond, který nevyplácí žádné průběžné výnosy, ale reinvestuje je.

ŘÍZENÍ RIZIK

Proces provádění testů a kontrol buď prostřednictvím čipu, terminálu nebo vydavatele k řízení finančních rizik spojených s transakcí.

Pojem anglicky: Risk management

SAFE

Zkratka pro System to Avoid Fraud Effectively (Systém pro efektivní prevenci podvodu). U asociace Mastercard jde o součást Programu ochrany členů (Member Protection Program) a zajišťuje centrální ukládání informací o podvodech

Pojem anglicky: SAFE

SAMOBSTRUŽNÝ TERMINÁL

Zařízení obsluhované držitelem karty, které přečte, zaznamená a přenese informace o kartě v samoobsluhovaném prostředí.

Pojem anglicky: Unattended Acceptance Terminal

SAMOOBSTRUŽNÉ PROSTŘEDÍ

Jedná se o prostředí, kde se transakce realizuje za splnění všech následujících podmínek:

- Karta je přítomna
- Držitel karty je přítomen
- Držitel karty provede transakci přímo u samoobslužného terminálu
- Je-li vyžadována autorizace, je provedena elektronicky.

Transakce v tomto prostředí zahrnují:

- Maloobchodní transakce a TE transakce u samoobslužného terminálu, výplata hotovosti u bankomatu, nákup karty u bankomatu, transakce doplnění nebo vybrání peněžní hodnoty u speciálního zařízení.

Transakce v tomto prostředí vylučují transakce realizované v prostředí "z očí do očí" a bez přítomnosti karty.

Pojem anglicky: Unattended Environment

SAMOOBSLUŽNÝ TERMINÁL

Viz Terminál samoobslužný nebo Transakce typu B aktivovaná držitelem karty.

Pojem anglicky: Self-Serving Terminal

SANKČNÍ POPLATEK

Poplatek, který je účtován v okamžiku neplnění dohodnutých podmínek.

SAZEBNÍK

Seznam poplatků souvisejících se zřízením, vedením a správou poskytnutého úvěru.

SCAM MAIL

Scam = podfuk, bouda. Nevyžádaná elektronická pošta, kterou se odesílatel snaží získat důvěrné informace od příjemce. V některých státech je postavena na úroveň trestného činu.

Pojem anglicky: Scam mail

SCORING

Hodnocení podílových fondů podle různých kritérií jako například výkonnost, volatilita, objem prostředků, výše poplatků.

SET

Zkratka pro Secure Electronic Transaction (Bezpečná elektronická transakce).

Bezpečnostní protokol, který společně vytvořili MasterCard, Visa a odvětví IT a který definuje, jak šifrovat přenos citlivých dat prostřednictvím veřejných sítí jako je internet. SET se používal k poskytnutí příslušného zabezpečení transakce u elektronického obchodování; je nahrazován protokolem 3D-Secure.

Pojem anglicky: SET

SHODA SE STANDARDEM EMV

Termín označující kartu nebo terminál, který vyhovuje požadavkům specifikovaných ve standardu EMV Integrated Circuit Card Specifications for Payment Systems pro čipovou technologii.

Pojem anglicky: EMV-Compliant

SCHVÁLENÍ

Kladná autorizační odpověď daná vydavatelem (nebo jeho agentem nebo jednou ze služeb Stand-in / On-behalf) znamenající, že transakce je schválena. Tato odpověď je poslána acquirerovi (spolu s kódem schválení), který ji předá dále obchodníkovi.

Pojem anglicky: Approval

SKIMMING

Postup, při kterém jsou originální údaje z magnetického proužku karty elektronicky zkopírovány na jinou kartu bez vědomí právoplatného držitele karty.

Pojem anglicky: Skimming

SKIMMOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Technické zařízení umožňující zkopírování elektronických údajů z platební karty.

Pojem anglicky: Skimming device

SKUTEČNÁ ÚROKOVÁ SAZBA

Úroková sazba, která bere v úvahu výši splátek a všechny související náklady (např. povinné poplatky za vedení účtu nebo pojištění) a výnosy (např. možnost daňového odpočtu).

SLUŽBA HOTELOVÉ REZERVACE

Služba spojená s držením platební karty, která svému držiteli zaručuje rezervaci ubytování na první noc pobytu.

Pojem anglicky: Hotel Reservation Service

SMĚNKA CIZÍ / SMĚNKA VLASTNÍ

Cenný papír, který obsahuje určité zákonem vymezené náležitosti, zejména bezpodmínečný závazek či příkaz výstavce zaplatit stanovenou částku v určitou dobu na určitém místě, a který dává pravoplatnému majiteli směnky právo vyžadovat v souladu se směnkou toto plnění.

Další používaná označení: Bill of Exchange; Promissory Note

SMĚNNÝ KURZ

Relevantní směnný kurz měny používaný ke konverzi finanční částky z jedné měny do druhé.

Pojem anglicky: Conversion rate

SMĚROVÁNÍ

Proces, kterým se zpráva nebo soubor posílají z jednoho systému do druhého tak, aby se dostaly k určenému příjemci (do určené destinace).

Pojem anglicky: Routing

SMÍŠENÉ FONDY

Stojí mezi fondy akciovými a dluhopisovými. Investují do akcií, dluhopisů a nástrojů peněžního trhu současně a manažer portfolia přizpůsobuje v rámci statutu rozložení investic aktuální situaci na trhu. Jsou velmi flexibilní, mají střední až vysoké investiční riziko a tomu odpovídající dlouhodobé zhodnocení. Jsou vhodné pro delší investiční horizont.

SMLOUVA S DRŽITELEM KARTY

Smlouva mezi držitelem karty a vydavatelem, kterou se řídí podmínky vydání a používání platební karty.

Pojem anglicky: Cardholder agreement

SMLOUVA S OBCHODNÍKEM

Smlouva mezi obchodníkem a zúčtující bankou (acquirerem) definující pro každého z nich jeho práva a povinnosti související s akceptací karet.

Pojem anglicky: Merchant agreement

SMLUVNÍ POKUTA

Částka dohodnutá ve smlouvě pro případ porušení smluvních podmínek.

SOLVENTNOST

Schopnost subjektu hradit své závazky.

SOUKROMÝ KLÍČ

Šifrovací klíč, jeden z dvojice klíčů používaných ve spojení s šifrovacím nesymetrickým algoritmem. Soukromý klíč se jedinečným způsobem vztahuje k určitému konkrétnímu subjektu a musí být bezpečně střežen a nikdy nesmí být zpřístupněn. Soukromý klíč se používá k vytváření digitálních podpisů a k dešifrování zpráv nebo souborů, které byly zašifrovány pomocí příslušného veřejného klíče. Někdy se mu také říká "privátní klíč". Viz též Veřejný klíč / Public key.

Pojem anglicky: Private key

SPLÁTKOVÝ KALENDÁŘ

Součást úvěrové nebo leasingové smlouvy. Obsahuje přesnou specifikaci splátek a termíny splatnosti.

SPLÁTKOVÝ KALENDÁŘ

Přehled jednotlivých dílčích splátek jistiny i úroků, které má dlužník uhradit tak, aby postupně splatil úvěr či jiný dluh. Často půjde o přehled, v němž bude uvedena přesná výše a datum splatnosti každé splátky.

Další používaná označení: Amortizační plán; Amortization schedule

SPLATNOST

Datum, ke kterému má jedna ze stran povinnost zaplatit určitou částku druhé straně, např. splatnost úvěru nebo splátky úvěru, splatnost termínovaného vkladu.

Další používaná označení: Maturita; Maturity; Due Date

SPOLEČNÉ JMĚNÍ MANŽELŮ (SJM)

Je forma vlastnictví typická pro nabývání majetku za trvání manželství.

SPOLUDLUŽNÍK

Ten, kdo je ochoten podílet se (až 100 %) na splácení dluhu spolu s dlužníkem (klientem).

SPOŘENÍ

Pravidelné ukládání peněz na bankovní účet či spořicí vklad, kde jsou prakticky bez rizika úročeny předem známou úrokovou sazbou.

SPRÁVA KLÍČŮ

Procesy a postupy vyžadované pro bezpečné zacházení s šifrovacími klíči a jejich řízení používané k ochraně zpráv anebo dat. Zahrnují generování, distribuci, uložení, úschovu, používání a případnou destrukci klíčů, včetně monitoringu, zálohování a postupů při obnově s generováním zabezpečných záznamů pro audit.

Pojem anglicky: Key management

SSL

Zkratka pro Secure Sockets Layer. Protokol, který pro zabezpečené zpracování transakcí prostřednictvím internetu používá k zašifrování veřejné klíče.

Pojem anglicky: SSL

STAND-IN

Viz Stand-in / On-behalf.

Pojem anglicky: Stand-in

STAND-IN / ON-BEHALF

Služby "v zastoupení" nabízejí kartové asociace svým členům k zajištění procesů spojených s realizací transakce, zejména autorizace v zastoupení vydavatele. Asociace VISA tyto služby označuje jako Stand-in, MasterCard jako On-behalf.

Pojem anglicky: Stand-in / On-behalf services

STAND-IN PROCESSING

Podsystem zpracovatelského systému asociace, který poskytuje autorizační služby jménem vydavatele, pokud využívá pozitivní autorizační systém nebo je-li vydavatel (nebo jeho poskytovatel autorizace) nedostupný.

Pojem anglicky: Stand-in Processing

STANDARD ŠIFROVÁNÍ DAT

DES - Šifrovací algoritmus široce používaný ve finančnictví k šifrování citlivých dat.

Pojem anglicky: Data encryption standard

STATUT

Dokument, který musí být vydán pro každý investiční fond. Investor se v něm dozví informace o investičním zaměření fondu, výši poplatků, správci fondu apod. **Subregistr** evidence cenných papírů (např. podílových listů) v majetku investorů vedená přímo investiční společností, bankou, obchodníkem s cennými papíry apod.

STOP LIST

Soubor dat v papírové nebo elektronické formě obsahující čísla blokových karet, které nesmějí být akceptovány k provedení transakce. Využití stop listu při autorizaci zabraňuje zneužití zablokované karty.

Pojem anglicky: Stop list

STOPA

Definovaná část magnetického záznamového média, kam lze zapisovat data. U platebních a bankovních karet magnetický proužek na rubu karty je rozdělen do tří podélných stop, z nichž každá může obsahovat zašifrovaná data v definovaném formátu.

Pojem anglicky: Track

SVOLENÍ K INKASU

Souhlas klienta (plátce) s tím, aby z jeho účtu banka provedla inkasa (platby), k nimž dá příkaz konkrétní osoba v písemném souhlasu výslovně uvedená (většinou jej vystavujeme proto, aby z našeho účtu mohly být uskutečňovány pravidelně platby, jejichž konkrétní výše se může měsíc od měsíce lišit, např. pro platby mobilním operátorům).

Další používaná označení: Zmocnění k inkasu; Direct Debit

SWIFT

Zkratka pro Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (Společnost pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci). Organizace, která provádí (mimo jiné) elektronický převod finančních prostředků mezi bankami v různých zemích. Na konci clearingového cyklu jsou vypořádané finanční prostředky převedeny prostřednictvím SWIFT do vypořádací banky člena.

Pojem anglicky: S.W.I.F.T.

SWIFT

Celosvětový systém umožňující chráněný přenos v různých produktových oblastech.

Další používaná označení: Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication

ŠEK

Platební prostředek, který opravňuje osobu na šeku uvedenou k výplatě částky uvedené na šeku, a to z účtu osoby, která šek vystavila.

Další používaná označení: Cheque

ŠIFROVACÍ KLÍČ

Specifická hodnota používaná k řízení kryptografické transformace prováděné algoritmem, který se používá k zašifrování a dešifrování zprávy, k vytvoření nebo verifikaci digitálních podpisů nebo k autentizaci integrity a/nebo původu zprávy. Obvykle nazýván pouze "klíč".

Pojem anglicky: Cryptographic key

ŠIFROVÁNÍ

Technika šifrování dat pomocí algoritmu a šifrovacího klíče tak, aby mohla být rozluštěna jen autorizovaným příjemcem.

Pojem anglicky: Encryption

TAMPER-RESISTANT

Způsob ochrany technického zařízení před neoprávněným zásahem. Chrání kryptografické klíče a typované PINy. Při pokusu o neoprávněný zásah tyto data zničí.

Pojem anglicky: Tamper-resistant

TELEFONNÍ BANKOVNICTVÍ

Služba, která klientovi umožňuje komunikaci s bankou prostřednictvím telefonického spojení. Této služby lze využívat standardním způsobem, anebo prostřednictvím odpovídající instalace v mobilním telefonu (např. síť GSM), která zabezpečuje vyšší míru ochrany klienta (někdy též GSM Banking).

Další používaná označení: Phone Banking

TERMINÁL

Zařízení, které umožňuje uživateli posílat data do vzdáleného počítačového systému, přijímat z něj data nebo nové funkce (tzv. download). U kartových transakcí se terminál používá k předání dat o kartě vydavateli a realizaci transakce nákupu zboží a/nebo služeb. Viz též Terminál v místě prodeje / POS terminal.

Pojem anglicky: Terminal

TERMINÁL OFF-LINE

Terminál obchodníka, který u každé transakce shromažďuje a ukládá data o kartě a transakci. Údaje za všechny transakce uložené v paměti terminálu jsou pravidelně (zpravidla na konci každého dne) posílána acquirerovi.

Pojem anglicky: Off-line terminal

TERMINÁL ON-LINE

Terminál obchodníka, který u každé transakce shromáždí údaje o kartě a transakci a odesílá žádost o autorizaci transakce.

Pojem anglicky: On-line terminal

TERMINÁL SAMOOBSLUŽNÝ

Terminál samoobslužný Terminál aktivovaný držitelem karty, který vydává produkt nebo poskytuje službu (např. prodej pohonných hmot, nápojů, úhrada parkovného, mýta apod.). Viz též Transakce aktivovaná držitelem karty. Ve zkratce CAT.

Pojem anglicky: Cardholder Activated Terminal

TERMÍNOVANÝ VKLAD

Vklad se stanovenou délkou splatnosti. Obvykle ho nelze před lhůtou splatnosti vybrat, pokud ano, tak se sankčními poplatky.

TIME-OUT

Stav, který vzniká, když se během předem stanovené doby neobjeví očekávaná odpověď, akce nebo událost. Time-out se rozsáhle používá v sítích a počítačových systémech k určení výjimečného stavu, k vyvolání alternativního zpracování nebo k identifikaci stavu chyby. Viz též Reakční doba / Response time.

Pojem anglicky: Time-out

TRANSAKCE

Bezhotovostní platba prostřednictvím platební karty za zboží nebo služby anebo výběr hotovosti kartou. Probíhá v několika fázích: zahájení s ověřením držitele, schválení (autorizace) platby, vyhotovení dokladu a zúčtování.

Pojem anglicky: Transaction

TRANSAKCE AKTIVOVANÁ DRŽITELEM KARTY TYPU A

Transakce, která byla aktivována u samoobslužného terminálu a má všechny následující charakteristiky:

- je na nižší částku než 40 USD nebo ekvivalent v místní měně
- není autorizována
- nebylo provedeno ověření držitele karty.

Příklady Transakce typu A: poplatek za stání v halových garážích, dálniční mytné, vstupné do kin, telefonní hovory.

Pojem anglicky: Cardholder-Activated Transaction Type A

TRANSAKCE AKTIVOVANÁ DRŽITELEM KARTY TYPU B

Transakce, která byla aktivována u samoobslužného terminálu a má všechny následující charakteristiky:

- je na nižší částku než 100 USD nebo ekvivalent v místní měně
- je autorizována
- nebylo provedeno ověření držitele karty.

Příklady Transakce typu B: nákup pohonných hmot bez použití PIN, nákup předplacené karty, vypůjčení videa.

Pojem anglicky: Cardholder-Activated Transaction Type B

TRANSAKCE AKTIVOVANÁ DRŽITELEM KARTY TYPU C

Transakce, která byla aktivována u samoobslužného terminálu a má obě následující charakteristiky:

- je autorizována
- bylo provedeno ověření PINu.

Příklady Transakce typu C: nákup pohonných hmot s použitím PIN.

Pojem anglicky: Cardholder-Activated Transaction Type C

TRANSAKCE DOBITÍ

Transakce k doplnění peněžní hodnoty do čipové karty prostřednictvím bankomatu nebo zvláštního zařízení (Load Device).

Pojem anglicky: Load Transaction

TRANSAKCE K ÚHRADĚ ZÁLOHY PRO REZERVACI

Transakce, kterou vyhotoví hotel nebo výletní loď na základě souhlasu držitele karty k použití platební karty k úhradě zálohy pro rezervaci ubytování.

Pojem anglicky: Advance Deposit Transaction

TRANSAKCE MO/TO

Transakce MO/TO

Pojem anglicky: MO/TO transaction

TRANSAKCE NA PODKLADĚ PÍSEMNÉHO/TELEFONICKÉHO PŘÍKAZU

Transakce iniciovaná držitelem karty prostřednictvím buď korespondence s obchodníkem nebo instrukcí daných obchodníkovi telefonem, přičemž ani karta ani držitel karty není na prodejním místě přítomen.

Pojem anglicky: Mail order/telephone order (MO/TO) transaction

TRANSAKCE NEVYUŽITÍ REZERVACE

Transakce, kterou vystaví hotel nebo půjčovna aut, zapojené v rezervační službě, na základě údajného pochybení držitele karty zrušit nebo využít rezervaci.

Pojem anglicky: No-Show Transaction

TRANSAKCE ON-LINE HAZARDNÍ HRY

Transakce elektronického obchodování, představující nákup jakékoli formy hazardní služby prostřednictvím internetu. Viz též Obchodník provozující on-line hazardní hry.

Pojem anglicky: Online Gambling transaction

TRANSAKCE ON-US

Transakce, u které je shodný vydavatel a zpracovatelská banka. Transakce, u které je shodný vydavatel a zpracovatelská banka.

TRANSAKCE OVĚŘENÁ PINEM

Transakce, u které je autentikace držitele karty provedena ověřením PINu zadaného držitelem karty v prodejním místě.

Pojem anglicky: PIN based transaction (PBT)

TRANSAKCE OVĚŘENÁ PODPISEM

Transakce, u které je autentikace držitele karty provedena ověřením podpisu držitele karty v interakčním místě fyzickým porovnáním podpisu držitele karty s podpisem, který je uveden na podpisovém proužku karty.

Pojem anglicky: Signature based transaction (SBT)

TRANSAKCE PŘEVODU

Transakce převodu

Pojem anglicky: Unload transaction

TRANSAKCE REFUNDACE

Viz Kreditní transakce / Credit transaction.

TRANSAKCE SE ODLOŽENÝM DORUČENÍM

Transakce, ke které držitel karty vyplnil 2 samostatné prodejní doklady. První prodejní doklad je vystaven jako záloha na zboží nebo služby; druhý je vystaven k úhradě dlužné částky obchodníkovi po doručení.

Pojem anglicky: Delayed Delivery Transaction

TRANSAKCE TYPU T&E

Transakce u obchodníka typu T&E.

Pojem anglicky: T&E Transaction

TRANSAKCE U SAMOOBSLUŽNÉHO TERMINÁLU

Transakce, kterou provedl držitel karty u samoobslužného terminálu.

Pojem anglicky: Cardholder-Activated Transaction

TRANSAKCE Z MAGNETICKÉHO PROUŽKU

Typ transakce, která vzniká použitím čipové karty v čipovém terminálu a čipová data jsou načtena přímo z karty.

Pojem anglicky: Magnetic stripe transaction

TRANSAKČNÍ DOKLAD

Souhrnné označení prodejního, výplatního, výběrového nebo kreditního dokladu.

Pojem anglicky: Transaction receipt

TRVALÉ SÍDLO SPOLEČNOSTI

Stálé sídlo společnosti, jehož prostřednictvím společnost provozuje obchodování, bez ohledu na lokaci umístění webových stránek nebo serveru.

Pojem anglicky: Permanent Establishment

TRVALÝ PLATEBNÍ PŘÍKAZ K ÚHRADĚ/K INKASU

Příkaz k opakovanému převodu peněz z účtu klienta na jiný účet/nebo k opakovanému inkasu.

Další používaná označení: Standing Payment Order

TRŽNÍ KAPITALIZACE

Počet cenných papírů v emisi násobený aktuální tržní cenou.

TRŽNÍ RIZIKO

Všeobecné riziko trhu akcie je riziko změny cen, které odráží celkovou tendenci na akciovém trhu a nemají přímou souvislost s hospodářskou situací dané společnosti. Riziku trhu tedy stejným dílem podléhají zásadně všechny akcie. Paralelně s celkovým trhem může podle toho kurz akcie podniku na burze klesat, ačkoli se hospodářská situace podniku nezměnila.

TYPOVÁNÍ PIN

Zadání PINu prostřednictvím PIN klávesnice. Jedná se o jeden ze způsobů autentikaci držitele karty.

Pojem anglicky: Typing PIN

ÚČETNÍ POLOŽKA - AKTIVNÍ

Promítnutí transakce, k níž došlo z podnětu klienta (např. příkazy k úhradě, výběry v hotovosti daným klientem).

Další používaná označení: Accounting entry - active item

ÚČETNÍ POLOŽKA - PASIVNÍ

Promítnutí transakce, která se projevila na účtu klienta, ale k níž došlo z jiného než klientova podnětu (např. příchozí platby na účet klienta, provedená inkasa k tíži jeho účtu).

Další používaná označení: Accounting entry - passive item

ÚMOR

Splátka dluhu.

ÚROČENÉ CENNÉ PAPÍRY

Patří sem například dluhopisy, půjčky apod., znějící buď na určitého (anonymního) vlastníka, nebo na jméno konkrétní osoby.

ÚROK

Cena za používání cizího kapitálu placená dlužníkem věřiteli.

ÚROKOVÁ MÍRA

Poměr úroku k jistině, vyjádřený v procentech.

ÚROKOVÁ SAZBA

Konkrétní vyjádření ceny půjčení peněz v procentech.

ÚROKOVÁ SAZBA

Cena půjčených či uložených peněz obvykle vyjádřená v procentech za rok (ročně, p.a.). Zpravidla vždy souvisí s dobou, na kterou jsou peníze půjčeny nebo uloženy, ale je pro ni určující mnohem více faktorů. Do úrokové sazby ale nejsou započítány žádné poplatky, proto je pro klienta v případě úvěru důležitějším údajem RPSN (roční procentní sazba nákladů), což je částka všech nákladů, které zaplatí dlužník finanční instituci nad rámec splátky jistiny navíc. V případě vkladů není žádný podobný údaj jako je RPSN definován a tudíž je třeba si zjistit, jaké poplatky zaplatíme např. za předčasné ukončení termínovaného vkladu nebo za výběr v hotovosti atp.

Další používaná označení: Interest Rate

UZAVŘENÝ PODÍLOVÝ FOND

Vydává omezené množství podílových listů, které podílník nemůže investiční společnosti zpět vrátit a požadovat za ně podíl na majetku fondu. Může je pouze prodat jinému zájemci, cena se určuje podle nabídky a poptávky.

VÁZANÝ POJIŠŤOVACÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s jednou pojišťovnou nabízí zprostředkování jejích produktů. Nesmí inkasovat pojistné ani zprostředkovávat výplaty pojistného plnění. Může spolupracovat s více pojišťovnami, pokud nenabízí vzájemně konkurenční produkty.

VÁZANÝ POJIŠŤOVACÍ ZPROSTŘEDKOVATEL

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s jednou pojišťovnou nabízí zprostředkování jejích produktů. Nesmí inkasovat pojistné ani zprostředkovávat výplaty pojistného plnění. Může spolupracovat s více pojišťovnami, pokud nenabízí vzájemně konkurenční produkty.

VÁZANÝ ÚČET

Účet, z něhož je možné čerpat pouze při splnění určitých podmínek stanovených ve smlouvě.

Další používaná označení: Escrow Account

VEŘEJNÝ KLÍČ

Šifrovací klíč, jeden z dvojice klíčů používaných ve spojení s šifrovacím nesymetrickým algoritmem. Veřejný klíč se jedinečným způsobem vztahuje k určitému skupinovému subjektu a může být volně distribuován. Veřejné klíče slouží k verifikaci digitálních podpisů a ke kódování zpráv nebo souborů tak, aby mohly být dešifrovány subjektem, který vlastní příslušný soukromý klíč. Viz též Soukromý / Private key.

Pojem anglicky: Public key

VĚŘITEL

Ten, kdo půjčuje peníze (klientovi).

VINKULACE

Vázanost, zablokování vkladu (většinou ve prospěch někoho, např. věřitele).

VIRTUÁLNÍ KARTA

Platební karta, existující pouze ve formě čísla karty, určená pro použití na internetu. Nemá fyzickou (plastovou) podobu, a proto nemůže být použita v prostředí "z očí do očí" (kde je pro realizaci transakce vyžadována fyzická přítomnost karty).

Pojem anglicky: Virtual card

VIRTUÁLNÍ ÚČET

Zákaznický účet, ke kterému nebyla fyzicky vydána karta; zakládá se pro realizaci transakcí při elektronickém obchodování.

Pojem anglicky: Virtual Account

VIRUS - TROJSKÝ KŮŇ

Zavirování počítače virem typu "trojský kůň" může způsobit přenos důvěrných, příp. osobních údajů na specifikovanou adresu. Po nákaze může dojít k působení viru se zpožděním, stejně jako podle Homéra čekali vojáci v dřevěném koni v Troji na příhodnou chvíli k útoku.

Pojem anglicky: Virus - Trojan horse

VISA

Visa International Service Association.

Pojem anglicky: VISA

VISANET

Celosvětová komunikační síť kartové asociace VISA a služby, které pro členy asociace zajišťují on-line finanční zpracování, autorizaci, clearing a zúčtování.

Pojem anglicky: VisaNet

VKLAD

Peníze vložené na účet, ať už v hotovosti, či bezhotovostně.

Další používaná označení: Deposit

VKLADOVÝ ÚČET

Účet, který slouží k ukládání peněz klienta na určitou dobu za předem dohodnutou úrokovou sazbu.

Další používaná označení: Termínovaný účet; Depozitní účet; Depozitum; Deposit Account

VOLATILITA

Rozsah a rychlost kolísání kurzů obchodovaných cenných papírů (zejména akcií a pevně úročených cenných papírů) a deviz.

VRÁCENÍ HOTOVOSTI

Transakce, při které je celková částka realizované transakce vyšší než skutečná částka koupeného zboží nebo služeb, což obchodníkovi umožňuje vyplatit držiteli karty zůstatek v hotovosti v místě prodeje. Používá se též anglický výraz: Cash back.

Pojem anglicky: Cash back

VÝBĚR HOTOVOSTI

Získání hotovosti z bankomatu prostřednictvím platební karty.

Pojem anglicky: Cash withdrawal

VYDÁVÁNÍ KARTY

Proces zajišťovaný vydavatelem karty, zahrnující vyřízení žádosti o vydání karty, vystavení karty a její správu.

Pojem anglicky: Issuing

VYDAVATEL KARTY

Banka, úvěrová nebo jiná finanční instituce, která vydává platební karty a která má smluvní vztah s držitelem karty.

Pojem anglicky: Issuer

VYDAVATELSKÁ BANKA

Viz Vydavatel karty

Pojem anglicky: Issuing bank

VÝHRADNÍ POJIŠŤOVACÍ AGENT

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s jednou pojišťovnou nabízí zprostředkování jejích produktů. Může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

VÝHRADNÍ POJIŠŤOVACÍ AGENT

Fyzická nebo právnická osoba zapsaná v registru pojišťovacích zprostředkovatelů vedeném ČNB, která na základě smlouvy s jednou pojišťovnou nabízí zprostředkování jejích produktů. Může inkasovat pojistné a zprostředkovávat výplaty pojistného plnění.

VÝKONNOST FONDU

Udává se obvykle v procentech a vyjadřuje zhodnocení majetku fondu za příslušné časové období. Předchozí výkonnost fondu může být pro investora vodítkem, avšak nezaručuje stejnou výkonnost v budoucím období.

VÝNOSNOST

Ten, kdo se rozhoduje, zda koupí cenné papíry, by chtěl také vědět, jaký výnos mu tato peněžní investice přesně přinese. To, co nás zajímá, je skutečný úrok neboli výnos.

VÝNOSOVÝ FOND

Fond, který v pravidelných intervalech vyplácí podílníkům výnosy.

VÝPIS Z ÚČTU

Dokument, který potvrzuje pohyby a zůstatek na účtu klienta. Banka jej vystavuje v pravidelných intervalech dle volby klienta (s ohledem na podmínky stanovené samotnou bankou či např. karetními asociacemi) a dle dohody jej klientovi předává (osobně, zasílá poštou nebo elektronicky) .

Další používaná označení: Statement of Acccount; Account Statement

VÝPLATA HOTOVOSTI

Získání hotovosti u přepážky banky nebo směnárny na základě předložení platební karty.

Pojem anglicky: Cash advance

VÝPLATNÍ DOKLAD

Doklad o výplatě hotovosti prostřednictvím platební karty autentikované podpisem držitele karty nebo jeho PINem.

Pojem anglicky: Cash Advance Voucher

VYPOŘÁDACÍ BANKA

Banka, která vede účet člena asociace pro vzájemné vypořádání a provádí převody finančních prostředků s bankami jednotlivých členů.

Pojem anglicky: Settlement bank

VYPOŘÁDÁNÍ

Proces výměny finančních prostředků mezi členy za hodnotu peněžních transakcí (včetně poplatků) zúčtovaných v daném dni.

Pojem anglicky: Settlement

VÝROČÍ ÚROKOVÉ FIXACE

Okamžik změny staré úrokové sazby na novou. Nastává vždy po uplynutí doby, na kterou byla sazba úvěru smluvně fixována.

WEB

Celosvětová síť elektronické komunikace.

Pojem anglicky: Web

WEBOVÁ STRÁNKA

Internetová adresa, na které fyzická nebo právnická osoba poskytuje informace dalším účastníkům webu. Může obsahovat odkazy na jiné webové stránky, kde se nalézají další relevantní informace.

Pojem anglicky: Website

WWW

Část internetu umožňující snadnou navigaci v síti použitím grafických uživatelských rozhraní a hypertextových odkazů mezi různými adresami. Také se označuje jako web.

Pojem anglicky: World Wide Web

ZAJIŠTĚNÍ

Pojištění pojišťovny - pojištění rizika převzatého pojistitelem. Představuje vztah mezi pojistitelem a zajistitelem. Zajištění rozsah škod nezmenšuje, ale činí jejich finanční důsledky ekonomicky únosnější.

ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRU

Úvěr, který si od finanční instituce bereme, musí být vždy zajištěn zástavním právem k nemovitosti. Zastavovaná nemovitost se musí nacházet na území České republiky a musí být zapsána v katastru nemovitostí.

ZAJIŠŤOVACÍ ČINNOST

Uzavírání smluv, kterými se zajišťovna zavazuje poskytnout pojišťovně ve sjednaném rozsahu plnění, nastane-li nahodilá událost ve smlouvě blíže označená, a pojišťovna se

zavazuje platit zajišťovně ve smlouvě určenou část pojistného z pojistných smluv uzavřených pojišťovnou, které jsou předmětem této smlouvy, (dále jen „zajišťovací smlouva“), uzavírání zajišťovacích smluv mezi zajišťovnami, správa zajištění a poskytování plnění ze zajišťovacích smluv. Součástí zajišťovací činnosti je nakládání s aktivy, jejichž zdrojem jsou technické rezervy zajišťovny.

ZAJIŠŤOVNA

Právní osoba, jejíž činnost je přebírání pojistných rizik postoupených pojišťovnou nebo jinou zajišťovnou, se sídlem na území ČR, která provozuje zajišťovací činnost v souladu s právní úpravou země svého sídla.

ZASLOUŽENÉ POJISTNÉ

Část předepsaného pojistného podle uzavřené pojistné smlouvy, která časově souvisí s následujícím účetním obdobím, bez ohledu na to, zda pojistné bylo zaplacen.

ZÁSTAVA

Majetek sloužící jako záruka pro případ nesplacení dluhu.

ZÁSTAVCE

Ten, kdo zastaví svůj majetek jako záruku pro případ nesplacení dluhu (majitel zástavy).

ZÁSTAVNÍ PRÁVO

Právní nástroj sloužící k zajištění pohledávky (např. hypotečního úvěru) a jejího příslušenství (tj. úroků, poplatků atd.) do doby jejího splacení. Při zajišťování hypotečního úvěru vzniká zástavní právo na základě sepsání zástavní smlouvy mezi zástavním věřitelem (finanční institucí) a zástavním dlužníkem (klientem) vkladem do katastru nemovitostí.

ZELENÁ KARTA

Mezinárodní karta automobilového pojištění.

ZPROSTŘEDKOVATELSKÁ ČINNOST

Odborná činnost směřující k uzavírání pojistných nebo zajišťovacích smluv a činnosti s tím související.

ZPROŠTĚNÍ OD PLACENÍ POJISTNÉHO

Stanoví-li tak pojistné podmínky, je pojistník zproštěn povinnosti platit pojistné, aniž je tím dotčena výše pojistného plnění v případě pojistné události nebo existence pojištění. Nejčastěji se vyskytuje v pojištění osob, a to v životním pojištění a výjimečně i v úrazovém pojištění., je-li připojištěním k životnímu pojištění. Obvykle je tento nárok podmíněn přiznáním plné invalidity - nestačí pouze přiznání částečné invalidity. U některých pojišťoven je podmínkou pro přiznání tohoto nároku pouze invalidita, která vznikla následkem úrazu.

ZŮSTATEK NA ÚČTU

Částka, která je v určitém okamžiku evidována jako stav na účtu klienta. Může jít o zůstatek kreditní či debetní, tedy částku, která je klientovi skutečně k dispozici, či částku, kterou naopak klient bance v daném okamžiku dluží.

Další používaná označení: Saldo; Balance; Account Balance

ŽADATEL O ÚVĚR

Osoba zletilá a oprávněná k právním úkonům. Žadatel může být jediná osoba, či může o úvěr žádat více osob – žadatelů. Žadatelem je i právnická osoba

ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ

Je pojištění pro případ smrti, dožití určitého věku nebo dne stanoveného v pojistné smlouvě jako konec pojištění, anebo pro případ jiné pojistné události.

Tento slovník vznikl ve vzájemné spolupráci asociací působících na českém finančním trhu jako příspěvek ke zvyšování finanční vzdělanosti české veřejnosti. Jeho plný obsah je prezentován na webových stránkách www.financnivzdelavani.cz s tím, že v průběhu času dochází k jeho aktualizaci. Slovník je určen k informačním a vzdělávacím účelům pro laickou i odbornou veřejnost a obsahuje informace obecného charakteru, na jejichž základě nemohou vzniknout žádné právní vztahy obchodního ani jiného charakteru a které nelze jej v žádném ohledu považovat za právní nebo ekonomická doporučení. Slovník není úplným seznamem všech pojmů používaných na finančním trhu, ani některé jeho specifické oblasti. Správná interpretace uvedených pojmů je v kompetenci příslušných asociací, které jsou dodavatelem jednotlivých součástí slovníku a také jejich odborným garantem. Všechny spolupracující asociace vynaložily nejvyšší míru úsilí a pečlivosti při přípravě tohoto slovníku, nicméně nemohou nést odpovědnost za absolutní správnost, věcnost a aktuálnost informací v něm uvedených. Před rozhodováním nebo podniknutím kroků, které by mohly mít vliv na vaše obchodní nebo finanční záležitosti, byste se měli obrátit na kvalifikovaného odborného poradce